

LA MEUA ESCOLA I EL MÓN

Solidaritat, educació en valors i ciutadania

Un llibre d' ISCOD i FETE - UGT

UGT: La Unió General de Treballadors i Treballadores és una organització sindical espanyola que compta amb una història de més de cent anys. El seu objectiu és la defensa dels drets dels treballadors i treballadores des d'una postura progressista i equitativa.

FETE: és la **Federació dels Treballadors i les Treballadores de l'Ensenyament de la UGT**. Defén una educació pública i laica, basada en els principis d'igualtat, solidaritat i llibertat, al servei de la societat.

ISCOD: Institut Sindical de Cooperació al Desenvolupament de la UGT és una organització no governamental (ONG) per a la cooperació sindical amb països en via de desenvolupament. Té com a objectius cooperar en el progrés econòmic, social, tècnic i cultural dels sectors socials més desfavorits, desenvolupar i reforçar la solidaritat amb les organitzacions sindicals dels països en desenvolupament i contribuir a la consolidació del moviment sindical lliure i democràtic.

AECID. L'Agència Espanyola de Cooperació Internacional per al Desenvolupament és un organisme autònom adscrit al Ministeri d'Assumptes Exteriors i de Cooperació, a través de la Secretaria d'Estat de Cooperació Internacional (SECI). Té com a objectius propiciar el creixement econòmic; contribuir al progrés social, cultural, institucional i polític dels països en via de desenvolupament; fomentar la cooperació cultural i científica amb aquests; assegurar la concertació amb les polítiques de desenvolupament, especialment en l'àmbit de la Unió Europea.

Direcció General d'Integració i Cooperació. Té com a objectius la construcció d'un orde internacional més just i solidari i l'eradicació de la pobresa en el món, la defensa i promoció dels drets humans, la pau, el desenvolupament local, la governabilitat democràtica, l'enfortiment institucional i la participació ciutadana, la igualtat entre hòmens i dones i el desenvolupament autosostenible.

Coordinació: ISCOD-UGT. Ana Torres Muñiz
FETE-UGT. Camen Vieites Conde
www.educacionenvalores.org

© Autores: FETE-UGT, Luz Martínez Ten, Martina Tuts-Sterckx

© Traducció: UGT País Valencià

© Disseny i il·lustracions: Mauricio Maggiorini Tecco

© Los Libros de la Catarata, 2012
Fuencarral, 70
28004 Madrid
Tel. 91 532 05 04
Fax. 91 532 43 34
www.catarata.org

ISBN: 84-8319-255-1
Depòsit legal: M-10.788-2006

Aquest material ha sigut editat per a ser distribuït. La intenció de l'editor és que siga utilitzat el més àmpliament possible, que siguen adquirits originals per a permetre l'edició d'altres nous i que, de reproduir parts, es faça constar el títol i l'autoria.

La impressió d'aquest llibre s'ha realitzat sobre paper fabricat amb fibra verge procedent de boscos gestionats de manera responsable i respectuosa amb el medi ambient, segons certifica el Forest Stewardship Council (FSC).

Índex

Presentació	5
Abans de començar la història de "La meua escola i el món", ens anem a presentar	7
Introducció. Va ocórrer l'estiu passat	11
Capítol 1. Comença l'aventura	21
Un continent anomenat Àfrica: Jo no sóc racista	
Capítol 2. Destí: Amèrica	43
Un continent anomenat Amèrica: Jo també coopere	
Capítol 3. I la Terra va rugir	68
Un continent anomenat Àsia: Atenc el medi ambient	
Capítol 4. I de sobte... la mar!	90
Un continent anomenat Oceania: No vull guerres	
Capítol 5. I va arribar l'hora de tornar	114
Un continent anomenat Europa: Totes i tots fem el món	

Presentació

Des d'ISCOD i UGT-PV creiem en la necessitat de treballar per un món més just, tolerant i solidari i aquest llibre que teniu a les mans n'és una prova. Per fer-ho possible ens hem posat en contacte amb la mestra Laura i el senyor Món, els quals, després de fer un llarg viatge ple d'aventures pels cinc continents, van escriure aquest llibre per a explicar-nos el que els va succeir i per ensenyar-nos molt del que van aprendre i sobretot, per recordar-nos que és necessari que tots i totes col·laborem perquè la Terra siga un lloc de pau, justícia, igualtat i solidaritat.

Després del seu retorn, la mestra Laura ens explica que el que més li ha alegrat ha estat descobrir que en tots els racons de la Terra hi ha escoles. Hi ha escoles a les grans ciutats, en les petites aldees o en llocs on és molt difícil arribar com les altes muntanyes, la selva o el desert. En aquestes escoles, els mestres i les mestres treballen perquè tots els xiquets i les xiquetes aprenguen coses que realment valen la pena: la igualtat, la pau, la cooperació, la convivència o el respecte a la natura.

Són escoles que miren cap el demà amb esperança. Són escoles que saben que l'educació ens permet créixer coneixent i defensant els nostres drets. Són escoles on s'aprèn a participar i a convidaure compartint i respectant les diferències. Són escoles on la solidaritat fa que el món siga més just. Són escoles en les quals els ciutadans i ciutadanes d'aquest xicotet planeta ens formem.

Per la nostra part, com a ISCOD-UGT-PV portem des del 2005 treballant per aconseguir exportar aquests valors, ja siga a través de projectes de cooperació fora de les nostres fronteres, com a través d'accions de sensibilització en el nostre entorn més pròxim, entre les que destaquen les tasques portades a

terme amb les mestres i els mestres, amb les xiquetes i els xiquetes, perquè sabem que aquest és el camí per aconseguir el món que volem...

Però igual que els passa a la mestra Laura i el senyor Món, no sempre ens és fàcil. De vegades ens trobem amb moltes dificultats, però tenim el convenciment que és necessari defensar el que creiem i el que és més important: que comptem amb la vostra il·lusió i participació. Perquè la solidaritat és una cosa que hem de teixir entre tots i totes, en totes les edats, en cada lloc i en cada moment del dia. La solidaritat és el que fa possible creure que el món pot ser un lloc millor.

I ara us deixem amb les aventures de la mestra Laura i el senyor Món.

Una forta abraçada

María Luisa Baena Martínez
Delegada d'ISCOD Comunitat Valenciana

Conrado Hernández Más
Secretari General de la UGT-PV

Abans de començar la història de "La meua escola i el món", ens anem a presentar...

Jo sóc Laura. Sóc mestra d'una escola que té molts anys. M'agrada ensenyar i aprendre dels xiquets i les xiquetes que vénen a l'escola. A principi de cada any, quan comença el curs, sent com em batega el cor de l'emoció que m'entra. M'encisa arreplegar-me el cabell en una cua i portar pantalons. Ahhh... i em dóna un poc de por la foscor. M'encanta rebre cartes dels xiquets i les xiquetes de tots els països. Sóc un poc tímida i sempre he viscut en aquest poble. Aquest ha sigut el primer gran viatge de la meua vida i he après tant que sent que per dins de mi ha crescut un bosc d'històries i de paraules.

El senyor Món és el meu veí. Va vindre al poble fa dos anys i d'aleshores encà no havia tornat a eixir de viatge. Quan va arribar portava un enorme baúl d'on va traure coses raríssimes, es va instal·lar en la casa i passava els dies a la seua hamaca, dormint com un tronc. Al principi no ens coneixiem molt perquè no s'acostava per l'escola, però en aquest viatge he descobert moltes coses d'ell, com que sap tots els idiomes del món i que també entén els animals. Li agrada colleccionar tot el que troba encara que estiga trencat, i no sé com aconseguix que càpia dins les seues butxaques.

Lluna és la gosseta del senyor Món. S'anomena així perquè sempre està donant voltes al voltant d'ell i li agrada la nit. Té moltíssima paciència i ens ha acompanyat sense dir ni piu al llarg del viatge. Crec que estava encantada de poder tafanejar i vagarejar per totes les bandes.

Gustau, la meua granota verda, me la van regalar un xiquet i una xiqueta del poble i vaja si m'ha servit de companyia. Sol dormir dins les meues butxaques i fa grans botets quan està espantada i xicotets botets quan està contenta.

Asiri és d'un menut poble dels Andes. És molt intel·ligent, hàbil i veloç. El seu nom vol dir "somriure". El seu, però, no podem veure'l fins al final de la nostra història, ja que es cobreix el cap amb un gran barret. Té moltes ganes d'aprendre... i ens donarà una sorpresa! Ja veureu... presteu molta atenció!

Xeng és del Tibet. Malgrat de ser xicotet, sap moltíssimes coses. Té un problema en els ulls que li impedeix veure bé, no obstant això és ràpid i llest com un esquirol. Ha après a veure a través d'altres sentits i percep el que ocorre abans que els altres. Xeng ha sigut una gran ajuda en aquest viatge i un gran amic.

I finalment, m'agradaria que coneguèreu als birujines.

Són els donyets de l'escola i el món. Jo no puc veure'ls, però sé que ens han acompanyat tot el viatge perquè, de tant en tant, note com si algú em fera cosquerelles i crec escoltar veus.

Diuen que quan ens fem adults deixem de veure els donyets i els esperits de les plantes, dels animals i de les coses, i que a més no recordem que van existir, però això no ho puc assegurar perquè no sé si creure'l.

Tal vegada vosaltres pugueu descobrir als birujines que ens rodegen...

LA MEUA ESCOLA I EL MÓN

Solidaritat, educació en valors i ciutadania

Un llibre d' ISCOD i FETE - UGT

Va ocórrer l'estiu passat...

La història que contaré va ocórrer l'estiu passat. Feia dos dies que les xiquetes i els xiquets s'havien anat de vacances i m'havia quedat sola.

—Què bé —vaig pensar—, tindrè tot un mes de descans només per a mi!

Havia sigut un curs difícil i un poc estrany..., com si als xiquets i les xiquetes no els interessara el que estudiaven; els llibres roncaven abandonats en les carteres i els estants, i un tuf d'avorriment brunzia per totes les bandes.

Jo sóc una mestra, i la meua escola i jo tenim molts anys d'experiència. He conegut molts xiquets i xiquetes que han vingut a estudiar amb mi i mai m'havia ocorregut gens paregut...

Per molt que ho intentava, no aconseguia il·lusionar-los, així que el dia que va acabar el curs, em vaig sentir molt alleujada. Vaig tocar la campana i vaig obrir les portes de bat a bat. Van eixir corrent, donant crits, fent grans gestos amb els braços en senyal d'adéu.

Quan creia que tots i totes s'havien anat, em vaig asseure en la polleguera de la porta, amb el cap entre les mans, mentre pensava: "Els xiquets i les xiquetes se'n van de vacances, però jo no em quede contenta. Alguna cosa se'ns ha d'ocórrer per fer que tornen novament a somriure i a aprendre amb il·lusió."

Vaig somriure. Sóc una bona mestra. Sabia que alguna cosa se m'anava a ocórrer...

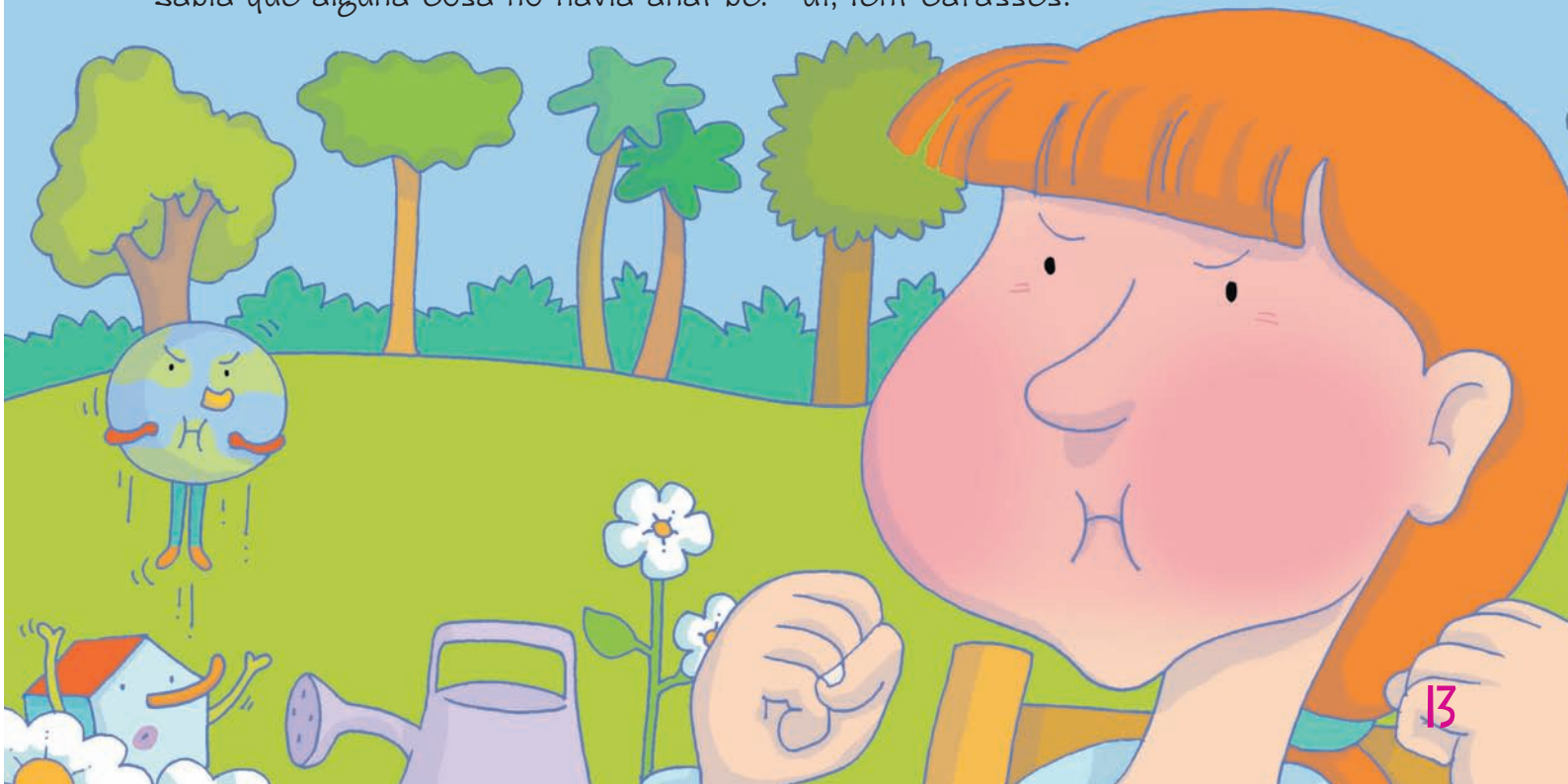
El relat de Laura

Aquella nit vaig dormir d'una tirada del cansament que portava i l'endemà em vaig donar un bany per a netejar-me de tota la pols que havia acumulat durant l'any. A l'arribar la vesprada, em vaig seure al jardí a llegir però no em concentrava, així que em vaig posar a pensar en tot el que havia ocorregut. Com més pensava, més m'enfadava. Quan m'enfada, m'unfle com un globus i em pose tota roja. Sabia que alguna cosa no havia anat bé.

Tal vegada havia deixat de ser una bona mestra. I això no podia ser: la meua rebesàvia ja era mestra, i la meua iaia i ma mare. Totes havien sigut mestres i les seues classes eren serioses i acollidores.

—M'estaré convertint en una mestra grunyidora i avorrida? —vaig pensar. Aleshores, vaig comprendre que portava molt de temps ensenyant el mateix.

Així que primer em vaig rascar el cap i després vaig donar unes voltes pel jardí, fent carasses.

i que, com totes les vesprades, roncava a gust i feia tremolar els arbres fins a deixar-los sense fulles. Tots els dies, en acabant de dinar, se seia al seu jardí a fumar la seua pipa amb què feia curioses maneres de fum fins a endormir-se.

Com no se m'ocorria res, em vaig tombar a mirar el cel. Pensava que tot era molt complicat perquè, a veure, on van les mestres quan han d'aprendre coses noves?

Ma mare va aprendre de sa mare i sa mare de sa mare i sa mare de sa mare.

De sobte, un soroll molt fort com el del motor d'un cotxe antic em va fer seure'm de colp.

Era el meu veí, el senyor Món, que vivia a molt poca distància de l'escola

El senyor Món era un poc esquerp i solitari i també un poc descuidat, perquè posava els seus calçons i mitjons a eixugar a la vista de tot el món i de vegades tardava setmanes a arreplegar-los. Tenia el jardí ple de coses inservibles i tampoc li preocupava que el fem s'amuntonara...

Com ja sabeu, aquell dia jo estava realment enfadada i necessitava silen-

ci per a pensar mentre ell continuava roncant, sense alterar-se per res. ¿Què faria ell en vacances? ¿I què faria jo?

Em vaig alçar del sòl i em vaig dirigir cap sa casa, decidida a fer-li callar. Em vaig col·locar enfront de la seua porta i vaig cridar, però ningú em va obrir. Vaig tornar a cridar més fort, però ningú em va obrir. Vaig cridar i, per fi, va aparéixer davant de mi.

—Es pot saber què vol, senyora?
—em va cridar amb cara de pocs
amics.

I va ser al mirar-li quan se'm va ocórrer la solució als meus problemes i als seus: ell necessitava eixir d'aquell lloc desarranjat i fer coses realment interessants com banyar-se a la mar, conèixer amics, viatjar a llocs llunyans, volar en globus, escalar muntanyes, endinsar-se en la selva, visitar enormes ciutats plenes de gratacels o escoltar contes en tots els idiomes. ¡Necessitava viure!

I jo necessitava viatjar per aprendre milers d'històries interessants per contar als xiquets i les xiquetes. Si aconseguia convèncer-li, podríem anar-nos-en aquesta mateixa vesprada i començar una gran aventura. Mentre jo pensava, ell continuava cridant:

—No pot ser! Rajos i trons! Caram!
Zarracatop! Caram! Pernils!... Caram!

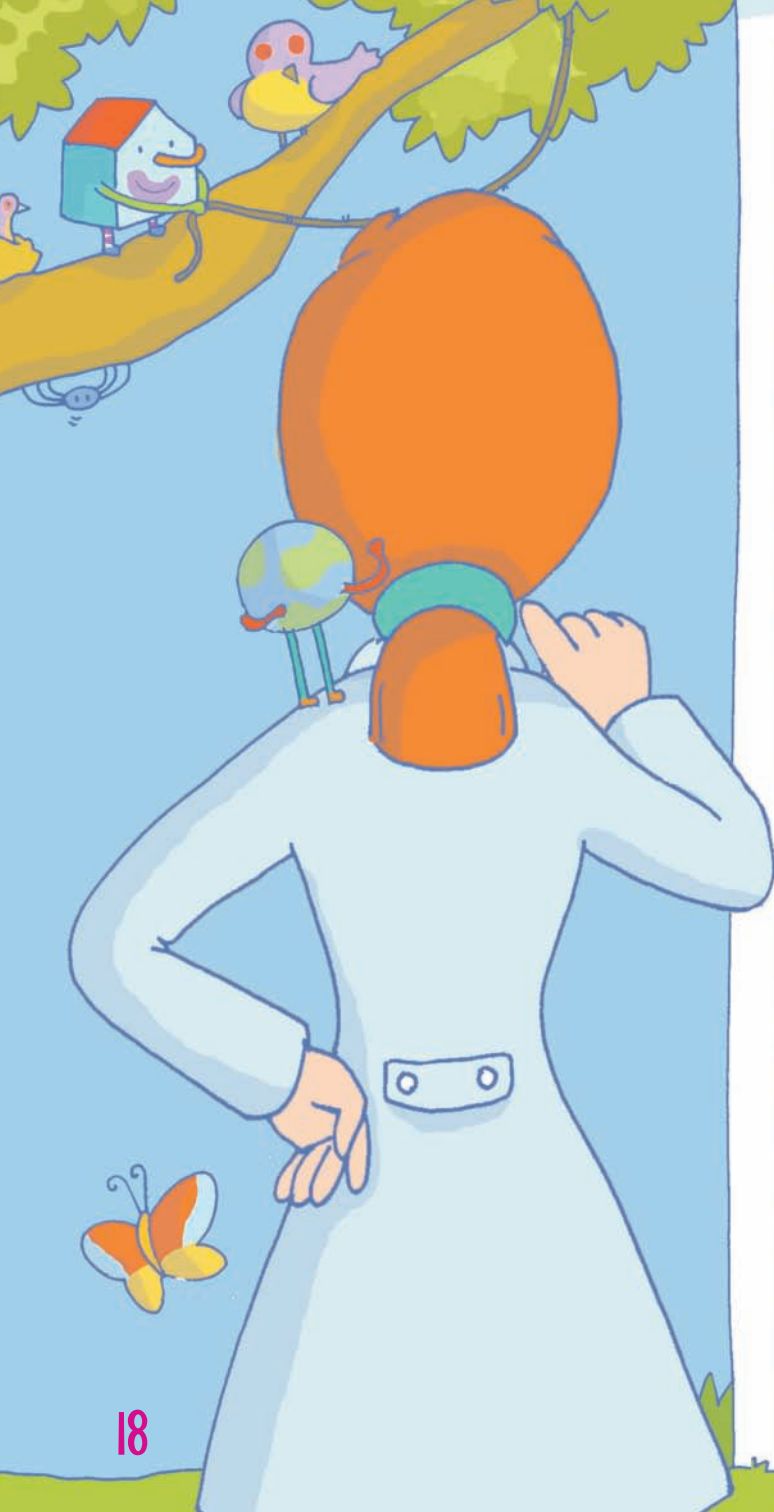
Pels seus crits i els seus gestos irats, vaig comprendre que no seria fàcil convèncer-lo, així que vaig decidir passar a l'acció.

Sense pensar-ho dues vegades, li vaig propinar un espenta i el vaig ficar a sa casa.

El senyor Món va intentar agarrar-me pel braç però jo vaig ser més ràpida i vaig eixir corrent: em vaig passar al seu dormitori i vaig tancar la porta; vaig mirar davall el llit i vaig trobar un

enorme baül. El vaig obrir i vaig ficar el que creia que podria necessitar per a un llarg, llarg viatge: mitjons amb forats, despertador de manilles, un parell de barrets, un negre i un altre roig, ulleres de nadar sota l'aigua, un raspall de dents, una ombrel·la, pantalons de recanvi, grans calçons de franel·la, una llanterna sense piles, una gorra de llunars per al bany, les seues ulleres de llegir.. i el més important: un mapa de colors descolorit, ple de noms de llocs remots, dels que mai havia sentit parlar.

Quan ho vaig tindre tot preparat, vaig obrir la porta de sobte. Ell no se l'esperava, va esvarar i va caure dins del baül. Em vaig seure sobre la tapa mentre cridava i vaig tancar amb clau. Després, ho vaig arrossegar fins al carrer i vaig penjar de la porta un cartell que deia:

“El senyor Món
es marxa de viatge
una temporada”.

Vaig córrer a ma casa i vaig omplir la motxilla de les coses que creia importants i les vaig col·locar amb cura. De l'interior del baül eixia un plàcid ronc...

En eixe moment, a la vorera de davant, vaig veure un xiquet i una xiqueta que estudiaven amb mi.

—Ehhh! —els vaig cridar—, podeu ajudar-me? —Es van acostar fins a mi i em van mirar amb curiositat.

—Però què portes ací dins que pesa tant? —van preguntar.

—Al senyor Món —vaig contestar amb un gran somriure.

—Li has segrestat? —van preguntar preocupats—. Però per què vols anar-te'n amb ell? Si és molt antipàtic i mai s'acosta a xarrar amb nosaltres!

—Nooo —vaig contestar—, li he invitat a unes magnífiques vacances que mai oblidarà. —I em vaig posar a riure.

Entre els tres, arrossegàrem el baül fins a l'estació. Estava fent-se fosc i el rellotge marcava les vuit quan va aparéixer un tren. Pujàrem el baül al vagó i em vaig acomiadar del xiquet i de la xiqueta. Tenien sis anys i em miraven amb els ulls molt oberts.

—M'agradaria anar amb vosté —va dir la xiqueta agafant-me de la mà.

—A mi també —va comentar el xiquet.

—Hummm —vaig murmurar. M'haguera agradat dir-los que sí però aqúeste seria un viatge complicat—. És millor que hi resteu i cuideu de tot açò. Promet escriure-vos des de cada lloc a què arribem. I promet contar-vos tot, tot, quan torne...

El xiquet va introduir la mà dins la seua butxaca i suaument va traure una xicoteta granota verda. La va col·locar amb cura a la meua mà i em va dir:

—És Gustau, la meua granota preferida. Segur que li farà companyia.

—Croac —va dir la granota i va botar cap a la meua motxilla.

—Gràcies per aquest bonic regal! —vaig exclamar.

—Tots al tren! —va cridar el maquinista.

El xiquet i la xiqueta em van dir adéu amb els braços. Quan es van convertir en dos puntets a l'horitzó, em vaig seure. Vaig entreobrir el baül: el senyor Món seguia dormit, abraçat a la seua pipa...

—Ací estem els quatre —vaig sospirar—: el senyor Món, la granota Gustau, la gosseta Lluna i jo, a punt de començar una gran aventura...

Comença l'aventura...

El viatge va durar moltes hores però jo no em cansava de mirar per la finestra del tren. Travessàrem boscos amb arbres de tots els colors, vam recórrer praderies plenes de vaques que menjaven pacíficament, ens submergírem en rius d'aigua gelada, creuàrem ponts llarguíssims i nadàrem sota l'aigua de la mar entre balenes i dofins.

A l'arribar als pics més alts de les muntanyes, allí dalt a la cima, molt prop del cel, vaig descobrir un grup d'ànecs

silvestres que volaven, en manera de fletxa, acompanyats d'un grup de xiquets i xiquetes.

—On aneu? —els vaig cridar amb totes les meues forces.

—Emigrem al nord, emigrem al nord — van contestar rient.

—Per què aneu al nord? —vaig tornar a preguntar.

—Volem conèixer-lo, volem conèixer-lo —van contestar divertits.

—Bona sort!!!

—Bona sort!!!

El senyor Món continuava roncant tan tranquil al seu baül. Si sabera com està de lluny de sa casa, pensava jo, somrient!

De sobte, el tren es va submergir en una profunda boira i es va aturar. El maquinista va fer sonar la campana i va cridar:

—Fi del trajecte! Passatgers a terra! Vaig obrir el baül, vaig espolsar suau-ment el senyor Món i li vaig dir:

—Escolte, escolte?... Senyor Món, ja hem arribat!

—On hem arribat? —va murmurar ell, refregant-se els ulls.— Jo no pense anar enlloc i menys amb vosté, mani-fassera!

Però era massa tard. El conductor del tren ens demanava que ens donàrem pressa, ja que havia d'anar al Pol a portar abrics a un grup de pingüins i no podia perdre temps.

El senyor Món remugava sense parar mentre m'ajudava a arrossegar el baül fins a l'exterior del tren.

Quan ens abaixàrem, ens quedàrem bocabadats: estàvem al mig del desert! Tancàrem la boca a l'adonar-nos que la teníem plena d'arena. La veritat és que hi havia per totes les bandes, a les nostres sabates, al monyo, a les nostres orelles, als nostres ulls i fins dins d'allò més profund del meu melic...

—Caram! —va grunyar el senyor Mòn—. Açò està més polsegós que la meua sala d'estar!

Em vaig acostar a la porta de l'estació i vaig tocar al timbre, amb l'esperança que algú ens ajudara. L'estació era una caseta amb un gran rellotge que marcava les dues i, just davall, un enorme cartell amb una fletxa roja que deia "per allí se'n va al Sàhara".

La porta es va entreobrir de sobte i va agúaitar un nas punxegut:

—Què volen? —em va preguntar l'amo del nas.

—Per favor, podria indicar-nos per on se'n va a la ciutat o al poble més pròxim?

—Qui són vostés? —va preguntar enfadat l'amo del nas—. Turistes? Estrangers? Aventurers? Comerciants? Incordiants? Viatjants? Immigrants?

—Quantes preguntes! Som la senyora mestra i el senyor Món!

L'amo del nas va preguntar amb veu cridanera:

—Perquè serveixen una senyora mestra i un senyor Món?

Aquell nas m'estava posant molt nerviosa. M'haguera agradat prendre-la entre dos dits i estrényer-la fins a deixar-la morada, però temia que no ens ajudara. Així que amb paciència li vaig contestar:

—Doncs per aprendre!

—Favades! —va contestar l'amo d'eixe nas que es movia d'una banda a l'altra.

—Podríem quedar-nos ací durant un temps? —vaig preguntar amb veu innocent—. És que estem prou cansats.

El nas va desaparèixer del badall de la porta i al seu lloc va aguar un enorme dit movent-se d'un costat a un altre, en senyal de negació.

—Vagen-se! Vagen-se! —va exclamar aquell antipàtic ser del que només coneixiem nas i dit.

—Ací no els volem —ens va dir, i d'un sonor colp va tancar la porta.

La primera cosa que se'm va ocórrer va ser tornar al tren, però aquest estava ja molt lluny, volant entre els núvols.

—Té un telèfon? —vaig preguntar al senyor Món, que, estupefacte, es raspava el cap mentre obria molt els ulls i la boca.

Va rebotar entre la seua roba i va traure un vell telèfon, del que penjava un cable trencat que anava enlloc... Se'l va acostar a l'orella i va cridar:

—Holaaa?? No hi ha ningú! —em va dir amb cara estranyada i després va prosseguir:— Senta, senyoreta manifestera, es pot saber què fem ara? Se li ocorre alguna altra brillant idea?, perquè, com a broma, ja està bé. Caram i cruixir de cebes!

No sabia molt bé què fer: estàvem al mig d'un desert i no tenia la menor idea de com eixir d'allí.

El més lògic seria seguir la fletxa i intentar arribar a algun lloc, així que vaig mirar molt seriosa el senyor Món i el vaig ordenar que caminara.

—Anem, camine!

—No m'abelleix —va dir.

—Molt bé, doncs quede's ací tot sol, jo faré el que es puga per trobar ajuda.

I em vaig allunyar... Per la cueta de l'ull veia com el senyor Món em seguia, per la calor infernal. Quan creia que no li estava mirant, va mamprendre una carrereta que li va col·locar al

meu costat. Va traure de les seues butxaques màgiques una ombrel·la gegant i la va obrir per a protegir-nos del sol però estava plena de forats i els rajos es colaven per totes les bandes.

Caminàrem i caminàrem fins que va arribar la nit amb la seua immensa capa d'estrelles. Intentàrem refugiar-nos del fred dins del baül, però portàvem moltes coses i els dos no cabíem. El senyor Món es va posar el seu barret i jo em vaig refugiar davall d'un ponxo de llana.

Obrírem els ulls amb els primers rajos de sol. Estàvem atrapats! L'arena ens havia cobert per complet.

Creia que tot era impossible quan un xiquet i una xiqueta es van acostar entre l'arena.

—Ahlam, Ana sahabak! —van dir, i van arrancar a córrer.

“Clar —vaig pensar—, els hem donat por. Pensen que som estranys i no volen acostar-se.” El senyor Món va intentar dir alguna cosa però només va escopir arena. Pobre!

Aleshores van tornar amb un muntó de persones. Anaven coberts per uns vel·ls que els tapaven la cara i llargs vestits. Ens van rodejar i amb una rapidesa sorprenent ens van desenterrar, ens van donar aigua i ens van posar en peu mentre parlotejaven sense parar.

Era gent divertida, que reia i somreia mentre ens abraçaven i ens tocaven amb curiositat.

Ens van portar al seu poble, un campament de carpes molt grans a les que anomenen jaima. Ens van dir que ens instal·làrem, ens van oferir els seus millors armaris perquè guardàrem les nostres coses i ens van donar estofat de cacauets, que està molt ric.

Passàrem molts dies i moltes nits al poblat. Vaig descobrir que el senyor

Món era molt més interessant del que en principi havia imaginat. Sabia contar històries de temps remots i, a l'arribar la nit, segut enfront de la gran foguera, cantava amb veu suau i càlida. De vegades semblava molt ancià i savi i altres se'l veia molt jove i vital. I encara que quasi sempre grunyia, quan estava alegre reia amb tanta força que les penes desapareixien com per art de màgia.

Una nit de lluna plena, següts a la calor del foc, la dona més anciana del poblat es va acostar a nosaltres i ens va murmurar una cosa en un idioma que no vam entendre. Tots ens miraven.

Aleshores l'anciana va contar, amb gestos i dibuixos en l'arena, com fa molts, molts anys, al desert, molt prop d'on ara es trobava el campament, hi havia un bell oasi amb arbres que els protegien del sol.

Un dia, quan anaven a arreplegar els camells, un ser malvat va arrancar els arbres i se'ls va portar. Mai més van tornar a créixer. L'anciana ens demanava que buscàrem les llavors perquè l'oasi tornara a créixer. I fer que l'aigua tornara en abundància. És el major tresor i no malgasten ni una gota. "Quant hauríem d'aprendre d'ells!" pensava jo... I dit açò, l'anciana va tornar al seu lloc i va guardar silenci.

Jo sabia que aquest era tot un repte per al senyor Mòn i vaig pensar que diria que no. Però quelcom estava ocorrent perquè va tancar els ulls, va estréner els punys amb força i va aspirar de la seua pipa una vegada i una altra, amb un gest d'enuig.

Aleshores vaig comprendre que la nostra aventura no havia fet més que començar...

L'endemà, ens acomiadàrem d'eixa gent hospitalària i càlida que ens havia acollit. L'anciana va estendre una estora sobre l'arena i ens va indicar que ens seguérem sobre ella. Va pronunciar unes paraules i va començar a alçar-se del sòl, molt alt, molt alt, fins arribar als núvols. "I així, volant sobre l'estora, vam recórrer l'extensa i increïble Àfrica..."

UN CONTINENT ANOMENAT
ÀFRICA

Jo no sóc racista

Un lloc anomenat Àfrica...

Àfrica és un continent molt especial, replet de sabors, colors i olors. El segon més gran de la Terra. És tan gran que en ell pots trobar de tot. Ciutats enormes com Johannesburg, a Sud-àfrica, i vastes planes com les dels Massai, a Kenya. Des de paisatges sense aigua i sense plantes com el desert, o amb moltíssima aigua i vegetació com la selva, on viuen els goril·les i els ximpanzés i de la que es diu que sempre és de nit perquè els arbres cobreixen el cel. També hi és la sabana amb elefants, lleons, rinoceronts, hipopòtams i zebres. Àfrica està orgullosa del tresor que la natura li ha regalat i la protegeix creant parcs naturals en què no es pot caçar ni tallar arbres.

En aquest continent viuen molts pobles molt diferents entre si. Hi ha més de cinquanta països i es parla més de mil cinc-cents llengües. Conviuen distintes religions com l'Islam —una religió de pau— i l'Animisme. Les persones animistes creuen que en cada animal i cada planta viu un esperit, per això escolten a la natura i aprenen a respectar-la.

Es diu que els primers éssers humans vénen d'Àfrica. Fa uns anys, es va trobar un esquelet de dona a qui diem Lucy —que té tres milions i mig d'anys— i que és com la iaia de tots els éssers humans. També han existit importants civilitzacions com la d'Egipte, que va ser durant anys una de les cultures més avançades del món. Ens va deixar les seues impressionants piràmides, la seua medicina i tot el seu saber.

A cada racó d'Àfrica, a les ciutats, la selva o el desert hi ha escoles per als xiquets i les xiquetes. És un continent tan savi que es diu que quan una persona anciana mor, es tanca una biblioteca. Els científics i científiques han après molt del poder curatiu de les plantes gràcies al saber dels seus pobles.

Àfrica ama més que odia, canta més que plora, és feliç més que desgraciada i alegre més que trista.

Àfrica és un continent més ric que pobre.

A Àfrica brilla el sol i la confiança.

Àfrica cada dia s'alça orgullosa i mira el futur amb esperança.

Àfrica es mou per un matí millor.

ELS CONTES DEL SENYOR MÓN

El viatge a la recerca del foc

Va ser fa molts, molts anys. En aquell moment, els homes i les dones no tenien foc i passaven moltes dificultats per abrigar-se del fred i cuinar els aliments. Sabien que per aconseguir el foc haurien de mamprendre un llarg i difícil viatge fins al cel... Un viatge de què pensaven que no retornarien. Calia ser molt valent i tindre molta voluntat per abandonar la llar i anar en la seua recerca.

Un dia un home va decidir mamprendre el viatge i oferir el foc com a regal al seu poble. Va pujar per les muntanyes més altes, va arribar al primer cel que estava poblat per unes persones que caminaven amb les mans. L'home es va riure d'ells perquè li semblava que eren molt ridícules. Aquells habitants, indignats per la seua falta de respecte, li van espentar perquè continuara corrent fins a arribar al segon cel. Allí va trobar altres habitants que caminaven sobre el cap.

Va riure tant d'ells que aquests, furiosos, li van espentar fins a tirar-lo al tercer cel. L'home va continuar el seu ascens, pixant-se de riure. Al tercer cel es va trobar que els seus habitants caminaven sobre els genolls. L'home es va retòrcer de rialla perquè li semblaven més ridícules que els habitants del primer i del segon cel. Tampoc aquests van ser amables amb ell i el van ficar de colp al quart cel. Allí l'home va mirar al seu voltant, sorprès de la bellesa d'aquell lloc on habitava Mulungo, el creador de tot allò bo.

L'home li va demanar a Mulungo que li regalara el foc per al seu poble. Estava segur que Mulungo no es podia negar perquè havia demostrat ser molt valent a l'endinsar-se dins les entranyes del cel. Mulungo el va invitar a passar la nit i descansar.

Al matí següent, Mulungo li va dir:

—Vull fer-te un regal, tria entre tots aquests atuellés el que més t'agrade.

L'home, que era molt ambiciós, va observar cuidadosament cada un dels atuellés i es va decidir per un que estava adomat amb or i pedres precioses.

Mulungo li va dir:

—Obri-la a veure què és el que compté. I aquell home dur i insensible es va portar una amarga sorpresa al descobrir que a l'interior de l'atuell només hi havia cendres fredes.

—Per què no em dones el foc? —li va cridar a Mulungo, creador de totes les coses bones.

—Damunt t'atreveixes a preguntar-me? T'has rigut dels habitants dels cels, només perquè són diferents de tu, creient-te millor que tots ells, sense adonar-te del dany que els has infligit i de tant que has deixat d'aprendre per la teua superba. Torna al teu poble amb les mans, el cor i el cap buit!

Així va tornar l'home al seu poble i van passar molts, molts anys fins que una dona va tornar a intentar-ho novament. Estava molt preocupada per la seua família i pel seu poble. El foc ajudaria a combatre el fred i a cuinar els aliments. Un matí, sense dir-li res a ningú, va mamprendre el viatge i, com aquell home, va pujar a les muntanyes més altes, fins arribar el primer cel. Allí es va trobar amb els curiosos habitants a qui ella va saludar amablement. Van estar conversant fins arribar el capvespre i aleshores la van acompanyar cantant i rient fins al segon cel. En cada un dels cels, la dona es va detindre a conversar i a aprendre d'aquestes gents extraordinàries. I així va arribar juntament amb Mulungo, qui li va oferir una habitació per a descansar. Aquella nit va descansar i, al matí següent, Mulungo li va oferir els mateixos atuellés que a l'home. La dona va pensar que prendre una de les més luxoses era abusar de l'hospitalitat de Mulungo, així que va prendre la més senzilla. Quan va obrir la tapa, enormes flames van eixir del recipient. Mulungo li va dir:

—Has demostrat ser una dona valenta a l'endinsar-te en les entranyes del cel però, sobretot, has demostrat la teua gran intel·ligència i humanitat al respectar i aprendre dels distints habitants dels cels. I ara has triat l'atuell més senzill no volent ser avariciosa: eres mereixedora del foc per al teu poble.

La dona va tornar al seu poble i va ser rebuda amb gran alegria. Homes i dones de totes les aldees van acudir a prendre un poc de l'intens i lluminós foc.

I així acaba aquesta història, i com me la van contar, te la conte.

LA SENYORA MESTRA I EL LLIBRE DE LES PREGUNTES

Veus? Hi ha moltes raons per a mamprendre un viatge. Jo ho vaig fer perquè volia conèixer el que ocorria en altres països per a poder ensenyar-ho a l'escola; hi ha persones que viatgen per a reunir-se amb la seua família, altres busquen treball. L'home i la dona del conte deixen la seua família, el seu poble, sa casa perquè necessiten el foc i, per aconseguir-ho, han de mamprendre un llarg i perillós viatge.

Hui, també, les persones que emigren s'han d'enfrontar amb els perills del viatge...

Segur que, com jo, tens moltes preguntes sobre l'emigració:

Què és emigrar?

És deixar el lloc en què vius per a anar-te'n a viure a una altra part. És viatjar d'un país, una ciutat o un poble a un altre. No és igual que anar-te'n de vacances, perquè quan emigrem ho fem per més temps. És començar una nova vida en un altre lloc i formar part d'ell.

Des de quan emigrem?

Des del principi dels temps. Igual que molts animals, els éssers humans es traslladaven, fugint del fred, de la calor o per a buscar aliments. Pobles com els tuareg del desert mai han tingut una residència fixa i se'ls diu nòmades.

Per què emigrem?

De vegades emigrem perquè al nostre país hi ha guerra o perquè volem millors possibilitats per a estudiar o treballar. També hi ha persones que viatgen per amor o, simplement, pel desig de conèixer altres llocs. Tenim milers de raons per a fer els somnis realitat. Cada persona té els seus i tots són igual d'importants.

Qui són les persones que emigren? Tu i jo. Quasi tots i totes podem ser emigrants en algun moment de la nostra vida.

Per què hi ha persones que han d'emigrar per a treballar a un altre lloc?

És complicat d'explicar: alguns països s'han vist molt afectats per la Història moderna del món. Per exemple, Àfrica, que és un continent que té moltes riqueses, va viure èpoques molt tristes. Fa molts anys, estava organitzada en poderosos regnes que tenien riqueses com l'or, el marfil o el cotó. Al segle XV, els europeus van voler fer-se amb aquests tresors. I no se'ls va ocórrer gens millor que robar-los i fer presoneres a les persones, convertint-les en esclaves i portant-se-les a Europa i Amèrica! Quatre segles després, després de moltes protestes, va desaparèixer l'esclavitud. Però aleshores, els països europeus es van repartir Àfrica.

Des de fa més o menys quaranta anys, els països africans són lliures però passen moltes dificultats. Per això moltes persones es veuen obligades a emigrar.

Fins a quan som immigrants?

Fins que ens sentim part del nou lloc. Tenim nous amics i amigues, anem a escola, juguem i tot ens resulta familiar... A poc a poc sentim que formem part del país, sense oblidar d'on venim.

Quan emigrem tenim la sort de tindre dues vides. Una al lloc de què partim, que sempre està amb nosaltres. Una altra al lloc a què arribem. Gràcies al telèfon, les modernes maneres de viatjar, Internet, el correu, sempre estem en contacte. Hui el món és com una menuda aldea.

COSES PER FER, GAUDIR I PENSAR...

1. Quan ens en vam anar de viatge el senyor Món i jo, vaig haver de triar molt bé el que ficava al baül. Per què no m'ajudes per al pròxim viatge? Fes una llista amb deu coses que t'emportaries si emigrares.
2. Tots i totes tenim una nacionalitat, la qual cosa vol dir que som part d'un país. Quan ens n'anem a viure a un altre lloc, podem sentir-nos part d'aquest nou país, com si ens "adoptara" i, a poc a poc, arribarem a sentir-nos tan a gust com al lloc en què vam nàixer. El senyor Món i jo hem viatjat per tot el planeta i en cada un dels llocs on hem estat, hem trobat persones que ens han acollit.
 - Vius a un altre país diferent del teu?
 - Què t'agradaria que ocorreguera quan arribes a viure a un altre país?

3. SOPA DE LLETRES

Saps què és el millor de viatjar? Que descobreixes moltíssims menjars nous! Fixa't bé i descobreix els noms dels aliments que vénen d'Àfrica.

COCO
PLÀTANS
CACAUET

CAFÉ
MANDIOCA
PALMA

q	p	x	j	h	y	x	e	o	d	y	k
w	ñ	g	f	y	d	c	c	r	j	g	c
e	q	h	e	b	t	b	d	p	a	a	i
r	w	t	c	r	w	d	f	s	f	b	r
t	e	s	u	o	t	h	b	e	l	g	m
y	a	b	k	c	c	e	a	i	q	p	a
u	d	n	g	p	s	o	u	r	p	a	n
j	s	a	f	o	v	c	n	a	r	l	d
i	p	l	a	t	a	n	s	o	c	m	i
k	f	e	t	c	h	w	l	b	i	a	o
o	x	a	o	i	x	t	d	t	t	k	c
l	v	p	l	r	n	w	r	n	h	a	a

4. Al nostre viatge ens han acompanyat molts animals que també emigraven. Saps quins d'aquests animals emigren?

ANIMALS	SÍ		NO	
■ Els ànecs				
■ Els rinoceronts				
■ Les cigonyes				
■ Els elefants				
■ Les oronetes				
■ Les mosques				

Saps d'alguns que emigren i que no hem esmentat?

5. Em contava Noaga, una xiqueta africana, que quan em va veure per primera vegada, amb eixa pell tan pàl·lida, va pensar que tal vegada estava destenyida o despintada. Als pocs dies, quan la meua pell, pel sol, es va tornar completament roja, va creure que era filla de carranc, i quan em van cobrir de cataplasmes de fang i herbes per alleujar les cremades de la insolació, vaig arribar a sentir-me com els cucs d'arena.

Noaga es preguntava:

- Per què la seua pell és blanca com els budells del peix?
- Per què no té el nostre preciós negre blavós?
- Per què el seu cabell no és arrissat?
- Per què no sap moldre el gra?
- Per què el seu nas no és com el nostre?

Pots respondre-li tu?

SABIES QUÈ...?

El senyor Mòn pensava que el desert del Sàhara era xicotet i que era fàcil eixir d'allí.

Què va! El desert del Sàhara està en la part superior d'Àfrica i és el més gran del món. És quasi igual de gran que els Estats Units.

Poden passar diversos anys sense ploure i, quan ho fa, les llavors que es troben sota terra desperten i apareixen milers de xicotetes flors, els animals eixen dels seus amagatalls i les cries naixen. És molt dur viure al desert. I l'arena s'estén... per això, moltes ONG, persones expertes i els habitants dels deserts intenten impedir-ho. Proposen que es planten matolls i tanques perquè el vent i la pluja d'arena no arrosseguen la terra i perquè les dunes no avancen.

Els sòls del desert es podrien transformar en horts si es regaren molt de temps i foren enriquits amb adobs. Però per açò cal molts diners! Atendre el medi ambient és una responsabilitat de tots els éssers humans del planeta. I els països que més diners tenen han d'ajudar als que tenen menys.

Saps per què és tan difícil viure al Sàhara? Perquè fa un intensa calor.

Els sahaaús porten vestits molt amplis perquè circule l'aire juntament el cos i protegir-se dels rajos del sol. I, encara que et sembla increïble, allí és més fàcil aguantar les altes temperatures que en llocs humits, perquè el cos ho suporta millor.

I, clar, els camells ho són tot al desert! Cap altre animal podria resistir tant i ser tan útil. La seua llet i la seua carn serveixen per a l'alimentació; la pell s'empra per fabricar carpes i sabates; del seu pèl es tixen els vestits i el fem s'aprofita per a encendre el foc, en les nits fredes. Quan arribàrem al campament ens vam adonar que les persones saharauís viuen amb molt poques coses i la vida és molt difícil.

Fins al Sàhara arriba ajuda d'altres països. A Espanya, ISCOD, és una fundació que col·labora de manera solidària per millorar la vida de les persones a través de la cooperació al desenvolupament. Altres organitzacions ho fan cavant pous, buscant les aigües subterrànies sota l'arena del desert, i altres proporcionen cuines i llenya, perquè cal caminar molts quilòmetres fins trobar llenya per a cuinar.

PARAULES PER ANOMENAR EL MÓN...

És important tindre paraules que ens expliquen el que vivim, el que sentim, el que ocorre. Quan no podem explicar-nos, sentim com si tinguérem un nuc al cor. Aquestes són algunes paraules que anomenen el món:

Immigrar: significa arribar a un nou lloc a viure.

Emigrar: significa deixar el lloc on vius per a anar-te'n a un nou lloc.

Racisme: és despreciar altres persones perquè són diferents i creure que som millors. És una cosa molt trista que ocorre massa vegades. Tots i totes som iguals encara que tinguem diferents maneres de parlar o de menjar. Cada un i cada una de nosaltres som diferents dels altres. Però tots els xiquets i les xiquetes tenim els mateixos drets i deures.

IDEES SOLIDÀRIES

I ara què fem? Perquè hi ha molt per fer! Per exemple:

- Quan arriba una companya o un company nou al col·legi, podem rebre'l amb un cartell de benvinguda en totes les llengües que es parlen a la nostra classe.
- Si un company o companya se'n va a un altre país, podem escriure-li una carta, contant-li el que més ens agrada d'ell o d'ella i desitjar-li bon viatge. També podem buscar al mapa el lloc a què se'n va.
- En equip, podem fer un gran mapamundi dels països d'origen de tots els nostres companys i companyes.
- Demanarem a les nostres famílies que escriguen una història que hagen viscut o uns records bonics de la seua infància per a fer el "llibre viatger" que anirem passant de família en família. Després el deixarem a la biblioteca.

Destí: Amèrica

Des de les altures jo ho observava tot intentant recordar cada detall per a poder contar-ho quan tornara a l'escola. Allí lluny, les selves, els deserts, les muntanyes, els rius, llacs i estepes de Nigèria, Sudan, Algèria, Moçambic, Zaire, Egipte, Etiòpia... anaven assemblant-se al cobertor de retalls que ma mare em cosia quan era menuda.

No ens en vam anar sols d'Àfrica. L'estora havia de recollir a diversos passatgers abans d'enfilar rumb a Amèrica.

La primera aturada va ser a Algèria, on es van pujar una xiqueta que s'havia perdut i quatre camells plens de pols.

A Tanzània rescatàrem de la copa d'un arbre a un pelicà amb un ala embenada, que no podia volar. La seua família pelicàna l'esperava a Perú. El pobre estava molt desemparat i es va alegrar de veure'ns.

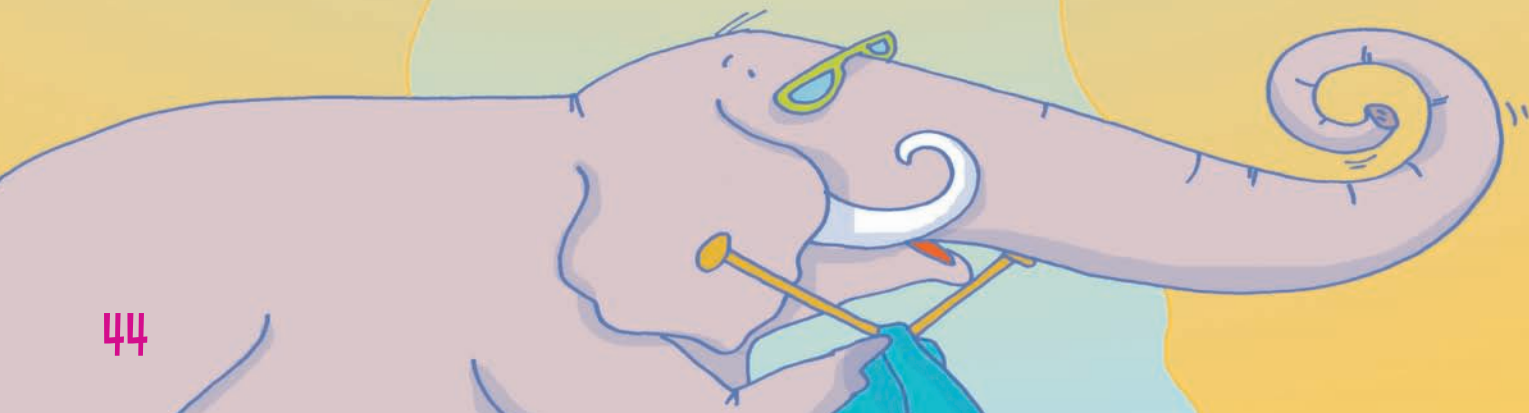

A Zàmbia vam recollir a un professor que feia estora-stop. Començava el seu viatge de cooperant i volia arribar a Bolívia per ensenyar als xiquets i xiquetes d'una escoleta perduda a les muntanyes. Dins la seua gran motxilla guardava llibres que parlaven del seu càlid país.

Poc després, en Costa de Marfil, pujàrem amb gran dificultat a un enorme elefant femella. Portava diversos dies esperant pacientment, mentre teixia un jersei per al seu elefantet. Necessitava unes ulleres noves que li farien en una reserva especialitzada en animals grans. Al pujar a l'estora ens va marmolar un poc perquè deia que no tenia espai malgrat que feia temps que havia manat cridar-la.

Les estores màgiques tenen un caràcter molt complicat. S'enfaden per quasi tot. No els agrada que menges, ni que et tires pets, ni que els faces cosquerelles i molt menys que les embrutes. Si s'avoreixen, peguen bots per a espantar-te. I si t'adorms tremolen per a despertar-te. La veritat és que tots estàvem espantats perquè temíem caure o que l'estora s'enfadara, menys l'elefant femella, que continuava teixint tan contenta, encara que va estar a punt d'estavellar-se dues vegades i es va salvar gràcies a què el senyor Món la va subjectar per la trompa.

Em va sorprendre el senyor Món! Coneixia perfectament l'idioma del pelicà i de l'elefant femella, el bamba del mestre i el tamazight de la xiqueta. Ens va

explicar que havíem de col·locar-nos de manera que tots cabérem en l'estora.

—Hem de col·locar-nos millor, perquè capiem tots —va dir—. Cal aprendre a cooperar si volem seguir el viatge sense incidents!

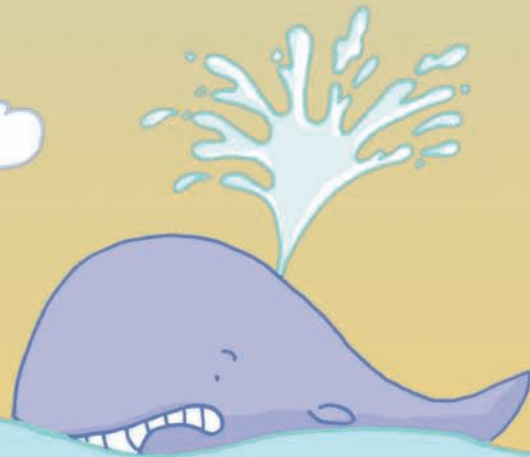
Va traure una batuta trencada de la butxaca i ens va fer cantar tot tipus de cançons, durant el viatge, perquè l'estora volara contenta.

Cantàvem per vuitena vegada "les matinetes", i així prosseguíem el viatge sobrevolant l'oceà quan una cosa molt estranya va succeir. Vam veure com una ombra fosca s'acostava.

Les estores voladores són molt llestes i aquesta devia ser de les més intel·ligents de la seua espècie.

—Canteu més fort! —va cridar el senyor Mòn— hem d'espantar-la!

—Per ací, per ací! —va exclamar el pelicà, fent un senyal amb la seua ala embenada.

—Ràpid, ràpid! —va dir el professor, subjectant-se les ulleres— ací... a la cova!

—Béeee!!! —cridem tots, aplaudint.

—Què era això, senyor Món? —vaig preguntar, inquieta.

—Hum, hum... —em va contestar, movent el cap, preocupat.

Jo tenia la impressió d'haver vist aquella cosa lletja en alguna altra ocasió i el rar pressentiment que la tornàriem a veure.

Estava tan trista que l'elefant femella em va donar uns colpets afectuosos amb la seua trompa i després em va regalar el jersei que hi havia teixit. El pelicà va traure un bonic barret del seu bec i m'ho va posar al cap.

—És hora d'anar-nos-en —va dir el senyor Món— a partir d'ara el viatge es torna més complicat. No tenim massa temps, hem de trobar les llavors per a reviure a l'oasi i sospite que l'ombra voldrà impedir-nos-ho.

The illustration shows three people and a dog in a landscape. In the background, a man with dark skin and short hair stands with his hand on the shoulder of an elderly man with a long white beard. In the foreground, a woman with red hair and a red backpack stands next to the elderly man. A large, fluffy yellow dog sits in front of them. The background features rolling green hills under a light orange sky with a white cloud. At the bottom, there are two small, friendly-looking characters: one is a blue sphere with a face, and the other is a blue cube with a red roof and a face.

Vam eixir de la cova, el senyor Món, la seua gossa Lluna, la granota Gustau, el professor i jo, mentre els altres hi eren a l'estora.

—Bo, amics, bona sort. Espere que trobeu el que busqueu, prompte ens tornarem a veure. Professor, ve amb nosaltres?

El professor es va posar la motxilla a l'esquena mentre deia adéu amb la mà a la resta del grup.

I allí ens quedàrem, en un pic dels Andes, veient com s'allunyava l'estora. I per primera vegada, vaig sentir un poc de por. Sense pensar-ho vaig ficar la meua mà en la del senyor Món que la va estrényer amb dolçor.

—I ara què fem, senyor Món? Sense dir res, es va ficar la mà a la butxaca, va traure un vell rellotge sense manilles i va dir molt seriós:

—Ara hem d'anar al sud, tal com assenyala la brúixola.

Ràpidament vaig retirar la mà i vaig cridar:

—Senyor Món, està vosté sonat! Això és un rellotge engrudós i oxidat, no una brúixola!

—Aaaggggh —va grunyar—. La senyoreta Setciències creu que sap com eixir d'ací, veritat? Doncs au, indique el camí, si sap.

Jo estava tan enfadada que me'n vaig anar, muntanya baix, seguida de Lluna. Darrere anava el professor i un poc més lluny el senyor Món, que s'havia posat unes ulleres i un tub de bus per a respirar millor.

Aquelles muntanyes són tan altes que, si no estàs acostumada, sembla que l'oxigen no t'arriba als pulmons.

Portàvem tot el dia caminant amb el senyor Món remugant i, quan estàvem a punt de defallir pel cansament i la fam, va aparèixer un xiquet amb un grup de llames.

Em vaig posar tan contenta que el vaig agafar en braços i el vaig tirar a l'aire.

El xiquet és va posar a riure i ens va explicar que prop hi havia una aldea on podriem menjar i descansar. Ens va ajudar a pujar a les seues llames, però el pobre senyor Mòn va haver de seguir a peu perquè, cada vegada que ho intentava, la llama li escopia i donava tres passos arrere.

—Caram! —va cridar— i va seguir enfurrunyat fins que arribem a l'aldea.

L'aldea era un xicotet poblat amb escola, ajuntament i biblioteca. Ens van rebre encisats, especialment al professor, perquè feia temps que necessitaven més mestres per a l'escola.

Vam sopar formatge de llet de llama i coques de dacsa. Jo estava tan cansada que tot just menjar l'últim trosset me'n vaig anar a dormir.

Ens van despertar els xiquets i les xiquetes del poble. Vaig obrir un ull i els vaig veure aguaitats a la finestra, mirant-nos, rient-se. Ens van acompanyar

tot el dia, tocant-nos, regalant-nos flors i fent-nos bromes.

El xiquet que ens havia trobat ens seguia molt seriós com si volguera preguntar-nos alguna cosa.

A poqueta nit ens vam seure davall d'un arbre, i els ancians ens van contar l'important que eren les llames per a ells. Gràcies a elles tenien llana per a ponxos, llet, formatge i, quan ho necessitaven, els portaven les mercaderies. Feia uns anys havien rebut ajuda d'un programa de cooperació des d'Espanya per a obrir l'escola. I ara ells cooperaven amb altres aldees, ensenyant a les persones a fabricar objectes bonics per a vendre'ls al mercat.

—Nosaltres ja parlem molt del nostre poble —ens van dir—, on van ara vos-tés?

Aleshores els vaig contar la nostra aventura i la nostra missió:

—Hem de trobar llavors per a portar al desert i ajudar a repoblar un oasi.

—Tots els pobles del planeta s'han d'ajudar perquè som una sola família —va contestar una dona jove.

Trobaran les llavors al volcà... al Salvador, a Amèrica Central. Diuen que al seu ventre es troba la llavor de la vida. Allí on és soterrada, brollen els arbres i l'herba.

—I-sabeu-què-és-una-ombra-estran-ya-que-ens-va atacar-ahir? —vaig preguntar molt de pressa.

—En el seu moment ho sabran —va respondre amb tristesa...

Aleshores, es va sentir la veu d'un xiquet que va cridar:

—Sóc Asiri! Jo els ensenyaré on es troba la llavor màgica!

—Ni parlar —va contestar el senyor Món— ja tinc prou amb una mestra manífassera, una gossa puçosa i una granota afònica. Tu no véns!

—Bé —vaig contestar—, doncs ja hauríem de posar-nos en marxa. Com arribarem al volcà?

Ens van portar fins a un eixent de la muntanya i ens van demanar que ens muntàrem en una gran cistella.

A mi ja no em sorprenia res de res... el mateix em demanaven que volara... La corda va anar baixant, baixant i quan ens vam voler adonar, estàvem al fons del volcà.

Sabeu qui s'havia colat a la cistella? El xiquet Asiri! S'havia col·locat el seu barret de tal manera que li cobria tota la cara, del que només aguaitaven els ulls. El senyor Món no es va adonar i jo vaig fer com que no el veia i ell ens va seguir, amagant-se entre les grans roques...

El senyor Món va traure un casc de miner amb llanterna de la seua butxaca

i me'l va donar. Així caminàrem per una senda fins arribar al centre mateix de la Terra. Sentíem com el cor del planeta feia tic-tac, tic-tac, amb molta força... Era d'un color preciós, verd, marró, blau... i contenia tots els elements de la vida: el foc, l'aigua, l'aire, la terra.

Amb atenció vaig agafar uns granets.

—Senyor Món, té un mocador? —I el senyor Món em va donar un tros de tela tacat de fang.— Senyor Món! Són les llavors de la vida i vosté és un porc!
—Ufff va bufar...

El xiquet es va acostar sigil·losament, em va lliurar una capseta feta amb llana de llama i després va desaparèixer novament. Vaig guardar les llavors amb atenció en la capseta i vaig prémer la mà. Una llum es va encendre a l'interior i ens va il·luminar les entranyes del volcà.

Em vaig sentir feliç perquè vaig comprendre que la vida flueix d'aquest vell món amb tal força que ningú podrà acabar amb ella. Vaig mirar el senyor Món amb determinació i vaig preguntar:

—Com eixirem d'ací?

UN CONTINENT ANOMENAT
AMERICA

Jo també coopere

Un lloc anomenat Amèrica...

Quan parlem d'Amèrica, hem d'imaginar-nos tres parts diferents. Tres Amèriques que formen un sol continent entre el Pol Sud i el Pol Nord. Les anomenem Amèrica del Nord, Amèrica Central i Amèrica del Sud.

Els països que formen cada una d'elles són molt distints entre si; tant com cada una de les seues ciutats, aldees i pobles.

Vols conèixer-les un poc millor?

A Amèrica del Sud i Amèrica Central també les anomenem Llatinoamèrica perquè la majoria de les persones parlen espanyol, encara que moltes també parlen altres llengües: portugués, quítxua, guaraní o aymarà.

Mira el mapa: Amèrica Central és molt, molt estreta; sembla un camí de terra que uneix a l'Amèrica del Nord i la del Sud i es troba entre els oceans Pacífic i Atlàntic. Però sabies que a les seues selves tropicals van nàixer les grans civilitzacions maia, asteca, olmeca i tolteca?

Què gran és Amèrica del Sud! Fixa't en la selva amazònica: l'anomenen el pulmó del món perquè en ella es concentra més d'un terç dels arbres del planeta. Els pobles que habiten aquest lloc han conviscut durant segles en pau amb la natura. Però ara, les grans empreses volen obrir carreteres, talen els arbres per a vendre fusta a molt alt preu, busquen petroli i a poc a poc amenacen de fer desaparèixer la selva. Afortunadament, hi ha moltes organitzacions i persones que lluiten per a salvar-la i perquè es respecte la vida dels indígenes que l'habituen.

La Història d'Amèrica és molt rica: quan van arribar els espanyols, es van quedar atònits davant de les grans piràmides, els temples i les riqueses amb què es van trobar. Els va sorprendre tot el que els pobles indígenes sabien d'astronomia, matemàtiques, escriptura i artesania.

Però no anaven en so de pau... i com aquests pobles, als que anomenaven indígenes, no tenien armes de foc per a defensar-se, van ser derrotats per uns éssers estranys, blancs i barbuts, que van arribar de lluny, travessant els mars... Tanca els ulls... ho imagines?

En l'actualitat, Amèrica és un continent modern i cada un dels països que la formen treballa de valent per al benestar dels seus pobles.

Quant a Amèrica del Nord, la constitueixen Estats Units i Canadà. Mèxic hi és al seu territori, però forma part de Llatinoamèrica.

És a principis del segle XVI quan van arribar persones procedents d'Europa a la recerca d'una vida millor i es van quedar a viure en aquelles terres que habitaven indígenes, també anomenats pells roges, pel color de les pintures amb què adornaven el seu rostre.

Eren aproximadament un milió, agrupats en quatre-centes tribus, i parlaven més de tres-centes llengües. En les terres que ocupaven —i que hui són els Estats Units—, viuen quasi quatre-cents milions d'habitants. Aquest vast país s'ha desenvolupat gràcies a l'arribada de totes aquestes persones que han emigrat des d'Europa, Àsia, Amèrica i Àfrica, en menys de cinc-cents anys.

Hui queden pocs pells roges. Alguns s'han integrat completament en la civilització blanca i altres viuen en reserves escampades pel territori dels Estats Units i de Canadà.

Podríem parlar d'Amèrica durant anys i sempre trobaríem alguna cosa que contar-te: al centre de Xile viu un poble molt savi, anomenat Maputxe, que vol dir “gent de la terra”. A Uruguai hi ha un gos únic al món: l'assilvestrat, molt fort i tranquil i bon guardià d'ovelles. Brasil és enorme: ocupa més de la meitat del sud d'Amèrica i és 17 vegades més gran que Espanya. I de segur que has sentit parlar del pardal xogú que viu a Paraguai. A Bolívia les dones porten barrets de bolet (que porten decantats si són fadrines o damunt del cap si són casades). I a Colòmbia està el millor café del món.

ELS CONTES DEL SENYOR MÓN

Hui us vaig a contar un conte que parla de la dacsà i de com tot un poble va aprendre a col·laborar.

Fa molts, molts anys, en la terra només creixia herba i el poble Zuni passava una fam tremenda. Cada dia demanaven al sol que sobre la terra inhòspita fera créixer altres plantes. El sol els va escoltar i per

a ajudar-los va enviar sis germanes alegres i bondadoses. Les germanes van escoltar la petició dels homes i les dones del poble Zuni i els van prometre ajudar-los.

—Us donarem la dacsa.

—Dacsa? —van preguntar, esvalotats—. Què és dacsa? És un peix? Un pardal? Un arbre? Una pedra? És l'aire?

—Ja ho veureu —van contestar, rient, les sis germanes—. És una planta que té els colors de l'arc iris. Creixerà recta i espigolada, mirant cap al sol i, amb les seues llavors, podreu cuinar rics plats.

Tot el poble va començar a ballar i a riure. La major de les germanes els va advertir amb serenitat:

—No serà senzill. Haureu de cuidar i treballar la terra perquè en ella cresquen les vares de dacsa. Escolteu-la, ateneu-la i alimenteu-la cada un dels dies. Espanteu als pardals perquè no es mengen les llavors i arreplegueu la collita quan arribe el seu temps, posant-la al resguard de la pluja, dels animals i del fred. I el més important de tot, que no haureu d'oblidar mai, és que el secret de la dacsa ha de ser compartit amb tots els pobles de la terra. Vosaltres aprendreu i ensenyareu als vostres veïns i veïnes i, d'aquesta manera, en tota la terra creixerà el regal que el sol us fa.

Els homes i les dones del poble Zuni van assentir amb serietat perquè aquesta era una missió important que havien de complir. Aleshores les germanes van escampar llavors pels camps.

Van passar els dies i les setmanes. Les germanes van ensenyar al poble Zuni a escoltar la terra, a cuidar-la, a mumurar paraules d'alé perquè els brots despertaren del son. Menudes branques verdes van començar a brollar de la terra àrida i al poc de temps es van alçar, llargues i dreçades, mirant el sol. La dacsa va donar els seus fruits i les germanes els van ensenyar a cuinar riques coques i a coure les panotxes.

Però a mesura que passaven els dies, més lluny quedava la promesa que havien fet els homes i les dones. Al temps, l'oblit va ennuvol·lar la memòria i el poble Zuni, satisfet al veure els seus graners plens, no es va preocupar per donar a conèixer a altres pobles el seu descobriment. Però els graners prompte es van buidar i la collita abandonada es va veure assotada pel sol i el fred de la nit.

Una nit, tristes i callades, les germanes se'n van anar d'aquell poble que no respectava les seues promeses.

La fam va tornar i amb ell la memòria. El poble Zuni va buscar sense treva a les germanes. Desesperats, van demanar a l'àguila que volara sobre la terra per a trobar-les, però no les va trobar.

Van demanar al falcó que amb el seu vol curt les seguira, però no les va trobar.

Aleshores li van demanar a Paituma, el Senyor de l'Alba, el que desperta a la rosada i bufa el vent de la nit, que tocara la seua flauta i cridara les germanes.

Paituma va caminar per les planes i les va trobar reclinades juntament amb un gran llac. Amb suavitat les va despertar del seu somni:

—Torneu amb el poble Zuni —els va demanar per favor— i feu créixer novament la dacsa.

—Per a què? —van contestar les germanes—. Només miren per ells, no valoren el regal que els va fer el sol i no són capaços de cooperar i compartir-ho.

Paituma va moure el cap d'un costat a un altre amb tristesa i els va dir:

—Torneu i ensenyeu-los a cooperar. Conec al poble Zuni: són bona gent. Ensenyeu-los novament i portaran la llavor de la dacsa per tota la terra i tots sabran que és un regal del bon sol.

Les germanes, commogudes per les paraules de Paituma, van tornar al poble Zuni i, una vegada més, van ensenyar el secret del cultiu de la dacsa. Aquesta vegada el poble Zuni va comprendre que tenia una important missió. Van recórrer muntanyes, mars, camins i planes i van portar la dacsa a tots els racons de la terra, compartint amb tots els pobles el regal del sol.

El sol, satisfet, somriu allí dalt. I cada vegada que un home o una dona sembra una llavor, envia les seues filles per a vetlar perquè aquestes cresquen altes i espigolades.

I així acaba aquesta història, i com me la van contar, vos la conte.

LA SENYORA MESTRA I EL LLIBRE DE LES PREGUNTES

El senyor Món diu que la cooperació està ajudant molt al creixement dels pobles i de les persones, i que també és necessària per a portar-nos bé i conviure. Col·laborar és quelcom que hem de fer entre tots i totes perquè el món siga un lloc millor.

Què és la cooperació?

Cooperar és treballar totes i tots junts per aconseguir el que volem. Imagineu-vos que amb els nostres amics i amigues volem construir una casa en un arbre: Shue buscarà fustes. Carles portarà claus de sa casa. Hu, corda forta per amarrar els taulers. Claudia, un enorme martell. Cada un i cada una posarà alguna cosa que els altres no tenen, d'aquesta manera aconseguirem el que sols no podem aconseguir.

Cooperar és més que ajudar?

Clar que és més!

Ajudar només té una direcció. Una persona ajuda i una altra persona és ajudada. Però quan cooperem, jo ajude i al mateix temps m'ajuden a mi. Això és cooperació! Així tots ens ajudem. Jo beneficie als altres i els altres em beneficien a mi. I açò és realment important perquè, d'aquesta manera, tots i totes guanyem.

I com podem cooperar?

Igual que cooperem a casa, quan fem els encàrrecs, quan parem taula o quan ens ocupem dels nostres germans i germanes menudes, moltes persones s'uneixen per ajudar en situacions d'emergència. Recordem, per exemple, l'huracà Mitx a Nicaragua i Hondures, els terratrèmols de Turquia o de Bam, el Tsunami de l'oceà Índic...

Però la cooperació, déiem, és molt més que ajudar en moments terribles... La cooperació al desenvolupament és la col·laboració que ofereixen uns països o grups de persones a altres persones per a, entre tots i totes, buscar fórmules perquè existisca la igualtat.

Per què hem de cooperar?

El món és com ta casa... encara que al món hi ha moltes més habitacions en què viu moltíssima gent. Hi ha pobles i persones que tenen més i altres que tenen menys. I açò no és just. Totes les persones, grans i menudes, tenen dret a una educació, a la salut, al treball, a un habitatge digne... a ser feliços... Hagen nascut a Europa o a Amèrica, a Oceania, a Àsia o a Àfrica, tots els xiquets i les xiquetes tenen dret a viure en un món més just. Però no sempre és així. Dins de cada país, hi ha persones més riques i altres menys riques. Les persones que treballen en cooperació lluiten contra les desigualtats socials, pels drets de les persones i per l'educació.

Què aconseguix la cooperació al desenvolupament?

Com les llavors en el conte de la dacsà, la cooperació al desenvolupament arriba a molts llocs. Gràcies a això, es construeixen escoles o hospitals, es protegeixen els boscos i s'intenta que hi haja més treball i menys pobresa.

Qui treballa en la cooperació al desenvolupament?

En tots els països hi ha persones que es reuneixen i treballen per a col·laborar. Des d'Espanya, ISCOD coopera amb Sàhara, Bolívia, Colòmbia, Perú, Amèrica Central... Però en aquests mateixos països també hi ha organitzacions que ajuden a les persones que menys tenen. I és que la cooperació es realitza tant dins dels propis països com des d'altres.

La cooperació sempre ve del Primer Món?

Als països més industrialitzats, els que semblen ser més rics, els anomenem "el Primer Món". Encara que aquest nom no m'agrada molt perquè als països del Primer Món també hi ha moltes situacions injustes i persones que viuen en la pobresa... però aquest nom, "el Primer Món" és el que utilitzen els periòdics per a definir-ho.

Aquests països tenen el deure d'ajudar a les regions que ho necessiten... als que anomenem països en via de desenvolupament i que treballen per fer que la vida siga més fàcil.

I què fan els països que reben l'ajuda a la cooperació?

Als països en via de desenvolupament hi ha persones que treballen molt dur des de les ONG, amb l'esperança que un dia el món siga més just i solidari.

Des d'Equador, Tanzània, Guatemala, Nicaragua, Hondures, El Marroc, El Salvador... per tots els racons del planeta hi ha homes i dones que s'organitzen per a fer lleis que protegeixen els drets dels xiquets i les xiquetes. Cooperen a hospitals, a escoles, a biblioteques, al treball, a la política, als carrers, a les fàbriques, al camp, a la selva... a qualsevol lloc on puguen necessitar-los perquè tenen un somni que, a poc a poc, van fent realitat: construir un món més just i solidari.

Són persones valentes, que s'enfronten a molts problemes i obstacles, perquè no sempre cooperar és fàcil, però el seu somni és molt més fort que la por i cada dia l'esperança els dóna forces per a defensar el que creuen.

COSES PER FER,
GAUDIR I PENSAR...

No esperes més! Hi ha moltes coses que reparar al món. A posar-se el davantal! A agafar la granera, el plomall, el fregall... i a treballar!

1. Regar als xiquets i les xiquetes perquè...

Llavar les mars perquè...

Cantar als arbres perquè...

Blanquejar la contaminació perquè...

Planxar la lluna perquè...

Esborrar les injustícies perquè...

Netejar els camps perquè...

Granar les guerres perquè...

Cultivar els cors perquè...

Plantar escoles perquè...

Cosir el futur per a...

2. Una cadena de solidaritat

Hui alça't de manera solidària. Fes una bona acció a dues persones, per exemple preparar el desdèjuni a ta mare o regalar cromos al teu company.

Eixes dues persones hauran de fer dues bones accions a altres dues... i així.

A quantes persones arribaràs? Tindrem una cadena de solidaritat!

3. El camí de la solidaritat

El senyor Món diu que el que li ocorre a un xiquet o una xiqueta de qualsevol part del món ens ocorre un poc a tots.

Jo sóc Leda, visc a Bolívia i tinc cura de les meues llames. a la meua aldea no hi havia col·legi, però fa uns anys ens agermanem amb una escola d'Espanya i ara, entre tots, hem construït una escola. Tots els mesos ens enviem cartes contant-nos el que succeeix a l'escola i des d'Espanya ens arriben llibres i relats dels alumnes.

Vols dibuixar els camins que ens uneixen? La solidaritat té un camí d'anada i de tornada.

4. Sempre em pregunte:

Com és possible que el senyor Món tinga tantes coses dins les butxaques?
Una nit quan dormia vaig ficar la mà a les seues butxaques però no vaig trobar res!
L'endemà va traure una bicicleta espatlada. On ho guarda tot?

Alguns xiquets i xiquetes viuen amb molt poques coses... Altres viuen amb moltíssimes més.
Fem una llista del que necessitem per a viure?
Per què creus que unes persones tenen molt i altres tan poc?
Tindre més coses ens fa més feliços?

La meua llista

Coses que necessite per a viure:

1. Llet per a desdejunar
2. Roba per a vestir-me
3. ...
4. ...

Segueix tu.

5. Com construir un pal de pluja

Has sentit el soroll que fa la pluja quan cau?

Intentarem imitar el seu cant: per això necessitem:

- Un tub de cartró, o de plàstic, un tros de canonada net.
- Uns fulls de paper o de plàtan o de coco.
- Goma d'apegar, cinta adhesiva o corda.
- Grans d'arròs, llavors, café.

Per començar, taparem un extrem del tub amb un full de paper, una fulla de plàtan o de coco que fixarem amb cinta adhesiva, goma d'apegar o que lligarem amb una corda.

Ara omplirem el tub amb llavors, arròs, grans de café o pedretes, fins a la tercera part. Tanquem l'altre extrem del tub.

Si volem, podem pintar el tub per fora, per decorar-ho.

Per sentir el cant de la pluja, inclinarem el tub molt lentament... però si volem que ploja fort, ho farem de pressa!

Com més llarg el tub i més lent el moviment, més lent cau la pluja...

SABIES QUÈ...?

Els pics dels Andes estan coberts de neu, però la terra de les vessants és molt bona per al cultiu. Als Andes els llauradors i les llauradores sembren dacsa, café i altres cultius. També tenen llames. Són molt fortes i es mouen molt de pressa per les muntanyes dels Andes. I molt generoses: ens donen llana, llet, i a més ens porten d'un lloc a un altre.

Els xiquets i les xiquetes de Centre Amèrica fabriquen uns ninos molt xicotets que vesteixen de molts colors i que anomenen consols. La llegenda diu que si els contes les teues preocupacions a la nit i els poses sota el coixí, al matí les teues penes hauran desaparegut.

Per a algunes de les tribus indígenes d'Amèrica del Nord el nom és part de l'ànima. Al nàixer, el pare o la mare els posen un nom al seu fill i a la seua filla que mai es revelarà a ningú. Com aquest roman secret, la tribu li atorga un nom que farà referència a alguna característica o a alguna cosa important que li va ocórrer. Per exemple "Quatre llops", "La que veu lluny", "Bou Asegut".

A Hondures, habiten els Pex. Aquest poble indi no revela els seus noms i sol utilitzar altres prestats de les persones que els visiten. Quan vaig estar allí, diversos xiquets van prendre el meu prestat. Així ara hi ha un "Asiri el que es llava els peus en aigua freda", "Laura la curiosa", "Laura a qui li va picar la taràntula"...

Nelson Mandela, premi Nobel de la Pau, que va ser president de Àfrica del Sud, va passar vint-i-set anys a la presó per defensar els drets dels pobles africans, quan existia l'*apartheid*, una manera moderna d'esclavitud que no donava drets a les persones negres.

Wangari Maathai va ser premi Nobel de la Pau en 2004. Aquesta dona de Kenya va començar, fa més de trenta anys, a plantar arbres per a evitar que el desert avançara. Va crear molts grups de dones que van fer el mateix en les seues aldees i, entre totes, en eixos trenta anys han plantat... vint milions d'arbres!

Amb aquesta idea, aconsegueixen millorar els cultius, cuiden del medi ambient i tenen treball.

En Argentina i Xile, les Mares de la Plaça de Maig lluiten des de fa anys perquè es faça justícia i es reconeguen els crims contra els drets humans que han fet desaparéixer als seus fills i filles durant les dictadures.

Una altra dona, i un altre premi Nobel, Rigoberta Menchú, porta anys lluitant pels drets dels indígenes de Guatemala. I pels drets de la dona al seu país...

I Vandana Shiva, pacifista i premi Nobel alternatiu i premi Vida Sana 1993, ha unit a l'Índia a cinc milions de llauradors contra la globalització, i ha organitzat a les dones per a protegir la natura i cuidar de les llavors...

PARAULES PER ANOMENAR EL MÓN...

M'agrada col·leccionar cudols del riu i paraules que em vaig trobant pels viatges. Paraules que m'ajuden a anomenar el que sent i el que pense. Paraules que arreplegue al meu quadern, que m'agradaria portar dins les butxaques.

Països del Primer Món: són els països que tenen més indústria i més diners. Però en aquests països també hi ha dificultats i situacions de pobresa i injustícia.

Països en via de desenvolupament: són els països amb situacions de pobresa. No tenen tantes indústries, ni tants diners. Aquests països treballen perquè cada dia siga millor. Tenen la riquesa de la natura, de la cultura, de la seua història... són rics en vida...

ONG: són organitzacions no governamentals; les formen persones que s'uneixen per a col·laborar. Treballen per un món més just i més solidari.

IDEES SOLIDÀRIES

Sempre podem col·laborar perquè el món siga millor. Aquestes són algunes idees:

- Podem demanar al mestre o la mestra que agermane la nostra escola amb una escola d'un altre país. D'aquesta manera coneixerem la vida de xiquets i xiquetes que viuen d'una altra manera, podrem intercanviar cartes, llibres, joguets... i sobretot fer amistats. Pot ser per carta o per correu electrònic!
- Invitar persones de les ONG a la nostra classe perquè ens conten el treball que fan.
- Col·laborar amb associacions i ONG.
- Demanar-li al mestre o la mestra que ens explique les notícies del que ocorre al món.
- Conèixer els nostres drets i ajudar a fer que aquests es complisquen.
- Fer una carta o un gran mural amb una llista de peticions dirigida al senyor Món perquè es complisquen els drets dels xiquets i les xiquetes de tot el món.

I la terra va rugir

A mesura que ens allunyàvem del cor de la Terra el camí es feia més i més difícil. Al principi, les venes de la Terra eren de colors i desprenien precioses llampades de llum. El senyor Món em va explicar que eren els reflexos de les sals, minerals i éssers extraordinaris que habiten les entranyes del planeta. Era tot tan increïblement bell que no podia deixar de córrer d'un lloc per a un altre, tocant, olent i mirant aquell món extraordinari, i inclús vaig arribar a oblidar que estàvem a molts metres de la superfície.

Però segons ens anàvem endinsant per les artèries de la Terra i deixàvem de sentir el tic-tac del seu cor, la foscor es feia més tancada i l'ambient més humit i apegalós. Dament, entropessàvem contínuament amb tot tipus d'objectes que ens impedièn el pas. Trobàrem un camió oxidat, un tros de tanc de combat, una banyera plena de caragóls i fins una enorme muntanya de llaunes buides.

—Com ha arribat tot açò fins ací? —em preguntava.

Feia temps que les llanternes del senyor Món havien deixat de funcionar i tan sols ens il·luminava la capseta de les llavors. Jo no era l'única que tenia por: Lluna s'enredava entre les meues cames gemint baix i Asiri s'havia enganxat amb força del meu jersei. Cada vegada que escoltàvem un soroll es ficava dins, impedit-me caminar.

El senyor Món seguia el seu camí sense fer-nos cas. Caminava molt seriós i decidit, apartant els obstacles que trobàvem pel nostre camí però jo sabia

que encara que ho dissimulava, ell també sentia por.

De sobte, es va escoltar un soroll: "iGrooomppssbuuuptoorkhaaaááá...!".

—Però què ha sigut això? —vaig cridar, espantada.

— Socors!!!! —va cridar Asiri i es va sorprendre el senyor Món de veure'l allí.

—Guauuuu bub-bub guauuuu —va udlar Lluna.

—Crooaaaccc!! —es va manifestar la granota.

—Silenci!!!! —va bramar el senyor Món.

I tots ens quedem quiets com a estàtues de sal.

Un nou soroll va sorgir de les profunditats de la Terra: “Gruupppgghh-hassshhshshhuuuúggg...!”.

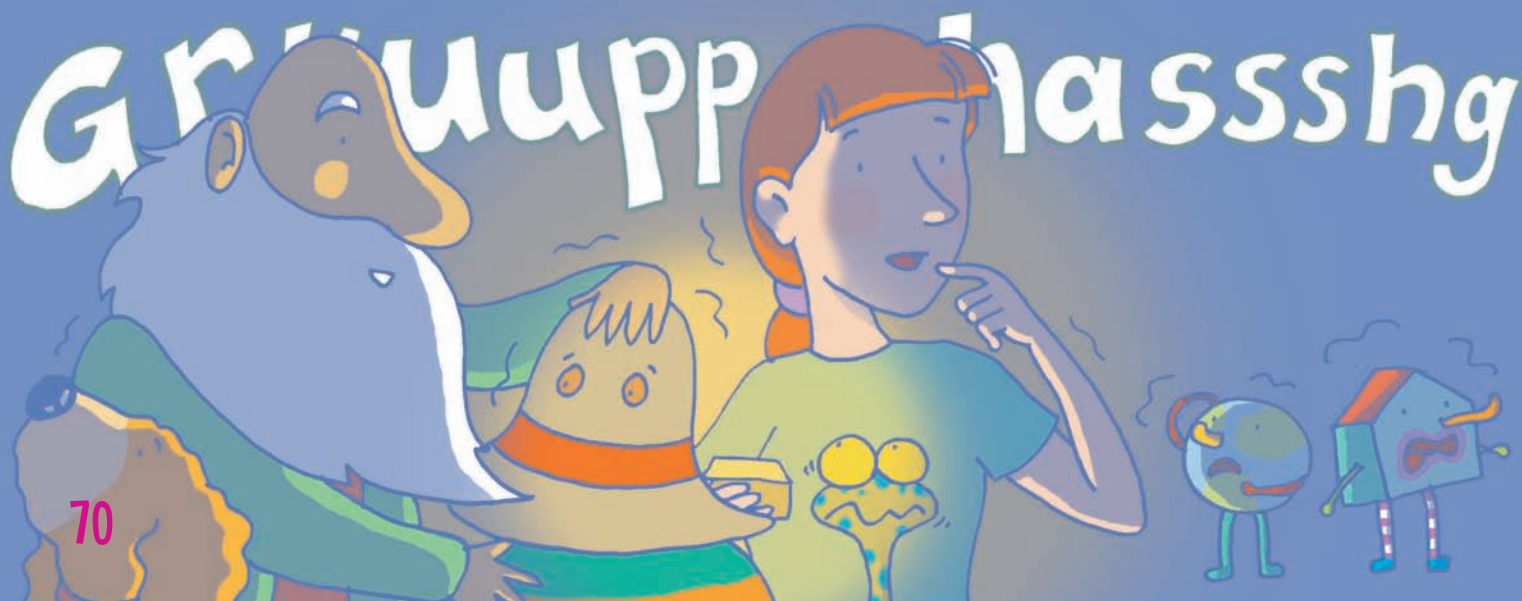
Asiri va botar als meus braços, la granota es va pujar al meu cap i Lluna es va ficar entre els meus peus i, clar, tots ens vam caure. Aleshores, el sol es va moure amb tal força que vam eixir rodant. Quan vaig aconseguir recuperar l'equilibri li vaig cridar al senyor Món:

—Què ocorre?

—Són les entranyes de la Terra —em va contestar mentre m'ajudava a alçar-me i col·locava amb força el barret al cap d'Asiri.

—Les entranyes?

—Sí, té una mala digestió. Li dol l'estómac i li sonen els budells. Recorda totes eixes coses amb què ens hem entropesat: el camió oxidat, la banyera, la muntanya de llaunes...? Perquè són coses que la gent tira a la mar i als rius o soterra molt profund i arriben a l'estómac de la Terra que no els digereix, entén, senyora mestra? Per això li sonen els budells. Ella cuida de tots i mire com la tractem! sense cap consideració!

—De veritat que tot el que tirem arriba ací? Però... són quilos de fem!

—Sí, senyora, vosté ho ha dit! Mils i milions de quilos de fem. I sap per què? Perquè ens importa un pimentó que patisca. Per això —va cridar el senyor Món.

I la Terra va contestar:

—Auuugggghhhjjrrrbooonnn!

—Pobre —vaig sospirar—, ho està passant fatal. Senta, senyor Món, però en algun lloc hem de tirar el fem.

—Clar, senyoreta manifassera. La Terra pot digerir algunes coses i, com és molt llesta, les transforma i ens les torna en manera de vida. Per exemple, les pells de plàtan, les corfes d'iuca, les corfes d'arròs... Però no les llaunes! Ni el plàstic o el vidre! A veure, li agradaria a vosté menjar vidre? que no? Perquè això és el que hauria d'ensenyar-los als alumnes i no... i no... Per cert, què ensenya vosté?

—Senta, senyor Món —vaig contestar indignada; i seguiria però, de sobte, es va escoltar un nou estrèpit. Era com si tots els trastos de la cuina ens caigueren damunt. I és que queien! Muntons de ferralla baixaven per un pendent, amenaçant de sepultar-nos.

—Córreguen! —va cridar el senyor Món i isquèrem disparats.

Corríem i corríem camí avall, perseguïts per un muntó de coses inservibles. La Terra continuava intentant acabar la

seua digestió. De sobte vaig sentir que quelcom apegalós m'acorralava. Era l'ombra! Vaig intentar cridar però no vaig poder. Em vaig quedar petrificada sense articular ni una sola paraula. Eixa cosa fastigosa volia arrabassar-me la capseta amb les llavors de la vida i em tenia totalment immobilitzada.

El senyor Món no s'havia assabentat de res i corria donant grans camallades, portant a Asiri baix un braç i a Lluna baix l'altre. Quan vaig creure que tot estava perdut van aparéixer uns éssers

diminuts com a lluernes que, m'agarraren de cames i braços, em van traure volant, i em salvaren de l'ombra.

Em van portar a tota velocitat pels corredors de la Terra fins que van trobar una obertura. Vam eixir a la superfície deixant arrere la ferralla i l'ombra. Em van fer descendir amb suavitat sobre el sòl d'herba. Em vaig quedar assentada allí mirant-les amb la boca oberta.

Aquelles criatures revolejaven intentant dir-me alguna cosa. Per fi, entre totes es van col·locar en l'aire i van formar unes lletres en què vaig poder llegir: "Vés en compte, la Terra et necessita, eres la guardiana de les

llavors de la vida... Vés en compte, vés en compte...".

I van desaparèixer.

Estava tan espantada, cansada i famolenc que el cor, l'estómac i els pulmons em sonaven al mateix temps.

—Com a la Terra —vaig pensar—. I Asiri? I el senyor Món? I Lluna? I Gustau? Aiii... Se'ls ha portat l'ombra! Aiii... M'he quedat sense amics! Aiii... I em vaig posar a plorar i a plorar i a plorar. I vaig plorar tant, que es va formar un toll enorme.

—Croac —va fer Gustau, encantat de banyar-se al toll.

—Gustau! —vaig cridar—. Quina alegria! I el senyor Món?

—Croac —va dir Gustau, mentre es rentava davall les potes amb un raspall—. Croac.

—Senyor Móóóón! —vaig cridar— Asiriíiii, on esteu? —vaig cridar més fort.

—Senyora mestra, on estàààà?

—Asiriíiii?

—Mestra?

En eixe moment entropessem els dos, ens abracem i botem rient.

Feia un dia preciós. El sol brillava amb força i aquell lloc estava cobert de flors. Tot semblava perfecte, però...

—Asiri, i el senyor Món?

—Jijijijijiji —va riure Asiri—. Vinga per ací, senyora mestra.

Em va portar de la mà per un camí que conduïa a un temple budista, i mentre caminàvem em contava el que va ocórrer:

—Vam córrer i vam córrer, senyora mestra, i no ens vam adonar que l'ombra la perseguia i aleshores trobem una bretxa. Lluna va eixir primer i després jo, però el senyor Món no va poder. Trobem uns monjos vestits de taronja i ens van explicar que estàvem a Nepal, a Àsia. I ara atenen el senyor Món que hi és plantat com una creïlla en l'horta del monestir.

Asiri parlava tan de pressa que es va quedar sense respiració i, quan va acabar, ja havíem arribat a l'hort. El senyor

Món estava soterrat fins a la cintura i agitava els braços a l'aire, maleint. Juntament amb ell, dos homes majors i tres xiquets amb els caps llisos com una llima li somreien, fent-li gestos perquè es calmara.

No vaig poder evitar trencar a riure. Pobre senyor Món! Estava completament immobilitzat. L'home major es va tornar cap a mi i em va dir somrient:

—Benvinguda, senyora mestra, l'estàvem esperant. Porta vosté un bé molt

preciosos per a la vida de la Terra. El poble del Nepal li agraeix la seua valentia.

l, alçant-se, li va dir amb gest tranquil·litzador al senyor Món:

—Si no es calma i troba la pau, no podrà eixir del forat i acabarà tirant arrels. Respire profundament, pense en coses agradables: en el vent, la mar, el cant dels pardals...

Però no va poder seguir perquè el senyor Món va cridar:

—Corfes i rellamps!

I aleshores el monjo va comprendre que hauríem d'intentar-ho d'una altra manera. Ens col·loquem l'un darrere de l'altre i comencem a tirar amb força.

I per fi aconseguim traure'l-hi. Els monjos ens van acollir al seu temple. Allí passem els dies següents, descansem i aprenem la vida d'aquell lloc. El monjo major em va ensenyar els secrets de les plantes. Caminàvem per les sendes i a cada pas s'aturava per a

contar-me un nou secret de la natura. Com llevar un mal de queixal amb clau d'olor, quina és la planta amb què conciliar el son i quins punts del nostre cos hem de tocar per a espantar a la tristesa.

Em va ensenyar a reconèixer el cant dels pardals que anuncia l'arribada de la pluja, a jugar amb els óssos blavosos i a trobar bolets a la muntanya. Jo intentava aprendre-ho tot per a poder contar-ho a l'escola. Veia com el meu cap i el meu cor anaven omplint-se de coses belles. Em sentia lleugera i

tranquil·la com la brisa entre els arbres...

I va arribar el dia de partir. Jo havia observat que Asiri s'havia fet amic d'un dels xiquets budistes però no havia endevinat que tenien un pla.

Quan baixem la muntanya, per un instant vaig creure veure una túnica de color safrà amagada darrere d'unes roques.

—Imaginacions meues —vaig pensar. I vaig continuar caminant...

Haviem d'abandonar l'Àsia misteriosa i dirigir-nos a Oceania. Però com viatjaríem aquesta vegada?

Caminant tardariem dues vides almenys...

I aleshores...

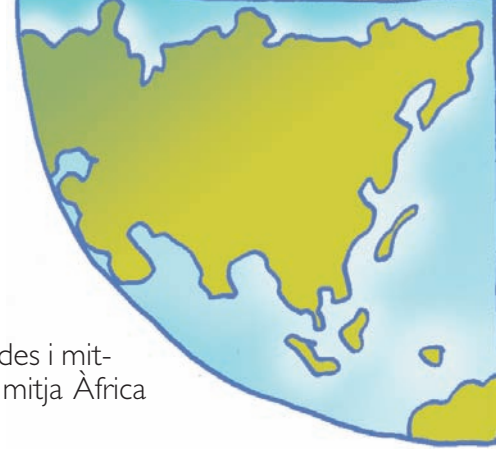
UN CONTINENT ANOMENAT

A S I A

Atenc el medi ambient

Un lloc anomenat Àsia...

Àsia és el major continent del planeta. És tan gran com dues vegades i mitja l'extensió d'Amèrica Central i Amèrica del Sud; una vegada i mitja Àfrica i... més de quatre vegades Europa. És un lloc sorprenent:

Vols saber per què?

Per començar, a Àsia hi ha tots els climes. Les terres del Nord es troben cobertes de gel i es passa més fred que en cap altre lloc. En canvi, a les illes del sud fa moltíssima calor i plou sovint. En aquest continent tan divers viu més de la meitat de la població del món.

No et sembla extraordinari?

I si et dic que, a més, és allí on van nàixer grans civilitzacions com la xinesa o l'índia i les principals religions i filosofies com el cristianisme, l'Islam, el budisme o el judaisme, entendràs per què ens trobem amb tants llocs sagrats: muntanyes, rius o ciutats a què acudeixen milions de persones cada any.

Però Àsia és també un continent modern: des de les seues ciutats i pobles ens arriben moltes de les coses que utilitzem cada dia: ordinadors, joguets, roba, aparells de música...

Veus? El món és al mateix temps molt gran i molt xicotet i cada dia els vaixells, els avions o els camions transporten mercaderies d'un racó a un altre.

Un dels països més grans i antics d'Àsia és Xina. S'anomena el país de la bicicleta perquè quasi tot el món la usa per anar a treballar, al col·legi o a comprar. Com és un país amb moltíssims rius, s'utilitzen molt els vaixells per a viatjar, però també algunes persones viuen en barques, Proa les ciutats.

Sabies que el paper, la pólvora, la tinta o la seda teixida es van inventar a Xina? Ah, i les cometes! Algunes tenen forma de dragó. La llegenda conta que els dragons volaven pel cel i donava sort als que els veia passar.

Al nord d'aquest immens país es troben les muntanyes del Tibet. Les anomenen "el sostre del món" perquè estan molt prop del cel. No és fàcil viure allí: a l'hivern les temperatures arriben a 40°C baix zero i a l'estiu fa calor.

Per al transport de les mercaderies, els tibetans han domesticat el iac, que és paregut a un enorme bou cobert de pèl llarg i espès per a protegir-se del fred. I és al Tibet on ens aturem el senyor Món i jo a descansar als temples budistes: un món de pau.

Si continuem viatjant per Àsia, arribarem a l'Índia. És un país amb grans contrastos. Molts dels seus habitants viuen de l'agricultura. Però és també un dels més desenvolupats en la fabricació d'ordinadors i el seu cinema és tan famós, tan famós, que produeix més pel·lícules a l'any que el dels Estats Units. A l'Índia, la tradició i la modernitat es donen la mà.

I on estan Iraq, Iran, Israel i Aràbia? Són alguns països d'Orient Pròxim i Orient Mitjà que, també, es troben a Àsia. Allí està el petroli, l'or negre, una de les grans riqueses del nostre planeta, que s'ha tomat tan important en les nostres vides.

Sabies que és a Aràbia on es va començar a beure cafè?

Quan arriben invitats, se'ls rep amb cafè, dàtils i pastissos d'ametla i mel.

I és que els seus habitants són molt hospitalaris. Quan arribes a un campament de beduïns, el primer dia beuen amb tu un cafè amarg, per a compartir les dificultats del teu viatge; el segon dia te'l serveixen molt dolç, per a oferir-te la dolçor de l'amistat, i el tercer dia et regalen els dàtils i les ametles, que et donaran forces per a seguir el teu camí. "Salaam Alaikum!", et diuen. I tu contestes "Alaikum Salaam!"... Que la pau estiga amb tu... i que amb tu quede la pau...!

Ens queden tants països que visitar... Àsia és tan gran... haurem de visitar-los en un altre viatge...

ELS CONTES DEL SENYOR MÓN

EL PINTOR DE SOMNIS

Un pintor amb molt de talent va ser enviat per l'emperador a una província llunyana, desconeguda, acabada de conquerir, amb la missió de portar imatges pintades. El desig de l'emperador era conèixer així aquelles províncies.

El pintor va viatjar molt. Va pujar fins a les altes muntanyes on va admirar les mines repletes de pedres precioses, es va endinsar pels boscos i va poder escoltar el cant dels pardals, el murmuri del vent entre les fulles i el nàixer de la vida als caus dels animals. Es va submergir en les aigües dels rius per admirar els peixos que lliscaven per les aigües.

Durant setmanes va visitar els replers dels nous territoris, però va tornar a la capital sense una sola imatge, sense tan sols un esbós.

L'emperador es va sorprendre i, inclús, es va enfadar.

Aleshores, el pintor va demanar que li deixaren pintar una paret del palau. Sobre aquella paret va representar tot el país que acabava de recórrer. Quan el treball va estar acabat, l'emperador va anar a admirar la gran pintura. El pintor, amb els pinzells en la mà, li va explicar tots els racons de les muntanyes, dels rius, dels boscos.

L'emperador, satisfet davant del quadre, va manar cridar els seus ajudants i amb veu segura va començar a donar ordres:

—Taleu els boscos! —va cridar—. Vull tota la fusta dels arbres per a vendre-la a altres països... Captureu als animals de les muntanyes i porteu-me les pells!... D'aquesta manera farem mantes per als llits de palau. Pesqueu tots els peixos i porteu-me'ls!

L'una darrere l'altra, anava donant ordres. Li brillaven els ulls. Havien sigut mals temps i estava pràcticament arruïnat i amb tot el que planejava fer podria omplir novament les arques de palau.

—Talleu fusta! Caceu animals! Assequeu els rius! Buideu les mines de les muntanyes!... —cridava— mentre els seus ajudants escrivien les seues ordres amb tinta en llargs papirs.

El pintor mirava l'emperador sense donar crèdit. El seu desig de fer-se ric acabaria amb tots els tresors dels boscos, de les muntanyes, dels rius... i tot per la seua culpa: al pintar el llenç, li havia ensenyat l'entrada a eixe meravellós lloc. No podia permetre-ho.

Aleshores el pintor es va acostar al quadre. I com per art de màgia es va ficar en la pintura. L'emperador i els seus ajudants van veure amb sorpresa com el pintor s'anava allunyant a poc a poc pel camí que portava a les muntanyes i desapareixia. El moment en què el pintor arribava a la cima, l'emperador va cridar:

—Aneu a per ell! Captureu-lo!

Els ajudants van intentar entrar al quadre com ho havia fet el pintor però l'única cosa que van aconseguir va ser xocar de manera estrepitosa contra la paret. I a l'instant va desaparèixer el paisatge, deixant la paret en blanc. L'emperador i les persones que l'acompanyaven van tornar a les seues habitacions en silenci.

Aquest és un conte que ve de la llunyana Xina; m'ho va contar la meua amiga Liu i, tal com m'ho va contar, el conte ara.

LA SENYORA MESTRA I EL LLIBRE DE LES PREGUNTES

En el conte del senyor Món descobrim que si abusem de la natura, aquesta pot desaparèixer... igual que va ocórrer amb el quadre. No obstant això sembla que la Humanitat s'ha oblidat que depenem d'ella per a viure. És necessari protegir-la i cuidar-la perquè continue sent la nostra aliada.

VOLS SABER MÉS?

Per què necessitem a la natura per a viure?

Necessitem a la natura per alimentar-nos, vestir-nos, abrigar-nos, curar-nos. La natura és molt generosa, però si no la cuidem, arribarà un dia en què s'esgotarà la seua riquesa i estarà tan contaminada que no podrem viure a la Terra. Estem a temps! Si cuidem de la natura, potser, algun dia, podem gaudir d'un paradís...

Per què no podem malbaratar l'aigua?

Els habitants de la Terra consumim molta, molta aigua: bevem aigua dolça, mengem animals que viuen en ella, amb l'aigua reguem les plantes, naveguem sobre l'aigua... Si no tenim cura, desapareixerà del planeta. En alguns continents com Europa, no falta. Però en altres, com algunes regions d'Àfrica i Àsia, l'aigua és un bé molt escàs. Mentre que una persona a Mali utilitza deu litres d'aigua per dia, una persona de Canadà utilitza dos-cents...

Per què estan bruts els rius? I la mar?

Quan ens banyem, escurem els plats, rentem la roba, o les empreses i les persones tiren elements químics o coses inservibles, l'aigua bruta arribarà als rius i a la mar, contaminant-los. En aquestes condicions, les plantes i els animals s'enverinen i moren. El pitjor són eixos enormes vaixells carregats de petroli que s'afonen o que netegen els seus cellers a la mar. La mar i el petroli no és porten gens be!

Per què són valuosos els boscos?

Encara que no visques prop del bosc, ell està prop de tu... Els boscos ens regalen gran part de l'oxigen que respirem i ajuden a regular la temperatura i la humitat.

Però, a més, ens regalen fusta per a construir mobles i fer paper i plantes que curen, saba per a fer xarop i inclús goma per a fer xiclet.

Què ocorre si acabem amb els boscos?

Al no quedar arbres, no hi ha arrels ni fulles per a retindre la Terra i l'aigua de pluja esvara sense que res la detinga, inundant planes i pobles. Quan açò ocorre, a les plantes els costa créixer i la zona es desertitza, i aleshores molts animals i plantes es queden sense llar.

Què és reciclar?

És aprofitar els objectes del fem i, després de tractar-los, tornar-los a utilitzar. Quasi tot el fem es recicla: els cartrons, el vidre, el paper, les teles i el plàstic.

Per això, hem d'aprendre a separar el fem en diferents poals. Suposa un esforç, però ajudem al planeta... Recorda que consumim més recursos de què la Terra produeix, per la qual cosa en menys de cinquanta anys necessitarem quaranta planetes com aquest per a mantindre el nostre ritme de consum...

Si no acabem amb aquest balafament, la Terra no donarà més de si.

Per què han desaparegut algunes espècies d'animals?

Els animals van aparèixer sobre la terra fa mil cinc-cents milions d'anys. Des d'aleshores, milers d'espècies han viscut i han desaparegut. Alguns animals s'han anat transformant per a sobreviure però altres s'han extingit. Actualment, en tot el planeta, moltes persones lluiten per salvar a les espècies amenaçades. Vigilen les poblacions d'animals i les protegeixen. Per exemple, els tigres, els gorilles, els elefants o els óssos estan protegits i no poden caçar-se.

COSES PER FER,
GAUDIR I PENSAR...

I. Un telèfon màgic

A la Xina rural no tot el món sap llegir i escriure, així que les persones parlen dels seus sentiments i transmeten els seus coneixements mitjançant cançons. Canten cançons d'amor a través de telèfons de bambú. Es construeixen amb dos trossos de bambú buit que s'uneixen amb un fil.

Podem fer un telèfon màgic amb dos gots de paper. Els fem un foratet i introduïm un fil fort. Unim els dos gots amb el fil i podrem parlar i escoltar-nos, encara que estiguem molt lluny.

2. La saviesa asiàtica

És coneguda la saviesa que tenen algunes persones en la seua manera de veure la vida i transmetre-la als que els rodegen, eixa saviesa és molt apreciada a Àsia des de temps immemorials. Tant així que es podria dir que han basat el seu comportament en molts d'aquests pensaments que s'han transmés de generació en generació. Alguns arriben a ser tan coneguts, que han aconseguit recórrer el món sencer.

Ajudaries a Asiri a desxifrar la sàvia frase de Confuci, que el seu amic li envia en diversos trossos de paper i que Lluna li ha desordenat?

Frase secreta: Cada cosa té la seua bellesa, però no tots poden veure-la.

3. Fem?

En molts països del món els xiquets i xiquetes fan joguines amb coses que en altres llocs es tiren al fem: fabriquen cotxes amb trossos de llana; una caseta amb caixes de cartró...

Amb uns mitjans podem fer un dragó xinés: amb un poc de llana li fem el pèl, amb uns botons els ulls i amb un poc de cartró el nas i la boca. I ja està!

4. La Convenció Internacional de Drets dels xiquets i les xiquetes diu que "tots els xiquets i xiquetes tenen dret a un nom i a una nacionalitat"

Hi ha milions de xiquets i xiquetes al món. Tots haurien de tindre un nom. Ací tens alguns que he arreglat als meus viatges. Uneix amb una línia els noms amb el significat que cregues que tenen.

- A Ling
- B Sakura
- C Alí
- D Cèsar
- E Sameer

- 1 Aire
- 2 D'abundant cabellera
- 3 Com la dringadissa de pedres de jade
- 4 Flor de cirerer
- 5 Alt

La resposta correcta és: A-3, B-4, C-5, D-2, E-1

5. A Xina van inventar les cometes fa tres mil anys

De vegades els penjaven xicotetes flautes o fils de metall que emetien sons amb el vent. Altres servien per enviar missatges.

Inventa un missatge per salvar al món, que faries arribar a tots els habitants del planeta.

SABIES QUÈ...?

L'aigua flueix als rius i afluent, descansa als llacs i pantans, és sòlida per les glaceres de les muntanyes i dels pols, és un gas als núvols. Les mars i oceans són immensos depòsits d'aigua salada.

En alguns països no hi ha aigua perquè no plou, d'altres vegades falta per la nostra culpa. Quan talem els arbres dels boscos, assequem els marenys, asfaltem els camps o omplim de formigó les riberes dels rius, no queda res per a retindre l'aigua de pluja que corre cap a la mar en compte de romandre sota terra. A l'Índia, a l'Estat de Maharastra, 23.000 pobles no tenen aigua perquè els arbres, les arrels dels quals retenien l'aigua de pluja, han sigut talats.

Els cinc oceans: Pacífic, Atlàntic, Índic, Àrtic i Antàrtic són salats. Va ser als oceans on va començar la vida fa quatre mil milions d'anys.

Cinquanta milions de persones viuen encara als boscos com ho van fer els seus avantpassats i moltes, moltíssimes, viuen de la mar.

IDEES SOLIDÀRIES

Algunes idees que podem posar en pràctica per a cuidar el planeta:

- Si tens la sort de tindre tanta aigua com vulgues no la malbarates!
- Dutxa't en compte de banyar-te, estalviaràs més de cent litres d'aigua cada vegada.
- Rega les teues plantes amb l'aigua de la pluja, si col·loques un poal a la terrassa o al carrer pots arreplegar-la.
- Tanca bé l'aixeta. Es perden milers de litres!
- Renta els plats amb poc detergent. Els detergents contaminen els rius.

I si ajudes a ta mare o a ton pare a fer la compra, dis-los que compren productes que no contaminen. Són iguals d'eficaços i no danyen la natura.

Tots els boscos del món, des del més xicotet al més gran, es preocupen per tu...

Què pots fer per a cuidar-los?

- No utilitzes mocadors de paper. Utilitza'ls de tela! D'aquesta manera es tallaran menys arbres.
- Quan vages pels encàrrecs, no demanes bosses de paper o de plàstic. Fica la compra directament en la teua cistella d'anar a comprar. Les bosses de paper i de cartró es trauen dels arbres.
- Porta els periòdics i el paper a contenidors de reciclatge.
- Demana-li al mestre o la mestra que utilitzen quaderns de paper reciclat...
- Adopta un arbre. Busca un arbre i dóna-li un nom. Cuida'l, rega'l totes les setmanes... Conta-li les teues coses i acaricia'l: creixerà amb tu i serà el teu amic.

I estalvia energia! Si tots i totes estalviem energia, es crearan menys pantans i consumirem menys carbó. Cada vegada que isques d'una habitació, no oblidés apagar la llum!

I de sobte ... la mar!

Tardem molts dies a descendir per les sendes de la muntanya. A la llunyania, una taqueta color safrà ens continuava donant botets entre matolls i pedres, amagant-se després dels arbres quan creia haver estat descoberta.

De tant en tant, Asiri es quedava arrere i deixava dissimuladament trossets de coca de dacsa o d'arròs sobre una roca. Jo fingia no assabentar-me de res però intuïa que un nou amic s'havia unit al grup.

A poqueta nit del quart dia arribem a una gegantina muralla de què no es veia el final.

—Senyor Món, què és açò? Ací s'acaba la Terra?

—Jajajajaja —va riure—. La Terra és redona!

—Ja ho sé! —vaig cridar, ofesa—. Durant molts segles la Humanitat va creure que era plana, com una immensa safata. I es van iniciar expedicions per a buscar el final de la Terra. Es deia que allí on acabava hi havia un enorme precipici que portava al no-res. Veu com ho sé? Però què és aquesta muralla tan immensa?

—Aquesta? És la muralla xinesa, que ací anomenen la Gran Muralla. La va manar construir un antic emperador per a defensar-se dels seus enemics. Va arribar a ser tan llarga com dues vegades Xile, i ara encara recórrer-la sencera seria com eixir de Madrid i acabar a Brussel·les. Mire al mapa... Ah, i

es va tardar més de dos mil anys a construir-la.

—És impressionant! Però i ara, on anem?

—A Oceania!

—Com que a Oceania? A un altre continent? Però no lliurariem les llavors i després a casa?

—Veurem, senyoreta manífassera... No va dir que volia recórrer els cinc continents?

—Estic cansada —vaig grunyar, mentre em llevava la bóta de què treia una xicoteta aranya que havia acampat amb tota la seua família. I em vaig seure en una roca, disposada a quedar-me allí fins que el senyor Món entrara en raó.

Es va sentir la veu d'Asiri que eixia del barret que li cobria el cap:

—A mi m'agradaria seguir el viatge fins a Oceania. Vull veure els cangurs i visitar les illes. Mai he vist la mar i vull saber com és!

—Ah, no...! —va dir el senyor Món—. La senyoreta manífassera està cansada i ara vol tornar a casa. Ja no vol conèixer res de res, ni té interès a contar-los tot el que ha viscut als seus i les seues alumnes...

—Això no és veritat! Vosté és un manaire i un grunyidor i, a més, porta les butxaques plenes de coses inútils que mai servixen per a res —vaig cridar.

El senyor Món va traure un enorme caçapallones ple de forats i va contestar:

—Ah, no? Perquè sàpia vosté que açò és per a caçar mestres com vosté i després poder posar-les entre les pàgines d'un llibre iii... XAC!

Jo vaig començar a donar bots d'un costat per a un altre intentant que el senyor Món no m'atrapara, mentre Gustau botava sobre la gósseta, tirant-li de les orelles, i Asiri ens agarrava de la mànega cridant "No, no, no, nooo!".

En eixe moment, la taqueta color safrà va sorgir del seu amagatall i va arrancar a córrer cap a nosaltres:

—Que ve! Que ve! Córreguen! —cridava, agitant els braços.

I, de sobte, plaf! Va caure enredat en la seua túnica i va rodar i va rodar i va rodar fins a nosaltres. Asiri es va inclinar sobre el muntó de tela de què eixien braços i peus i va murmurar baix:

—Xeng! Xeng?

—I aquest qui és? —vam dir el senyor Món i jo al mateix temps.

Xeng es va posar dret d'un bot, es va arreglar la túnica i, sense donar-li temps a Asiri a contestar, va replicar ràpidament:

—Sóc Xeng i no tenim temps per a presentacions. L'ombra segueix els nostres passos i està molt prop. Cal córrer! Cal

córrer o ens atraparà i es portarà les llavors de la vida! Córreguen, córreguen, córreguen...!

Vaig mirar el senyor Món, vaig mirar a Asiri, vaig mirar Xeng, vaig mirar el gos, vaig mirar la granota i em vaig posar a plorar: Què és el que ens havia passat? Per què ens havíem barallat d'eixa manera? Per què m'havien entrat tantes ganes de cridar-li al senyor Món?

Xeng em va oferir un trosset de la seua túnica i em va dir baix:

—No plore, senyora mestra, és l'ombra, no vol que siguen amics. Està

prop i ve a llevar-los les llavors, la pau i l'alegria.

Vaig mirar bocabadada eixe xiquet tan savi. Com explicar que només ell descobrira el perill?

—Com has sabut que arribava l'ombra?

—No puc veure bé —va dir Xeng—. Tinc problemes als ulls... però puc sentir tot el que ocorre, percep coses que els altres no aconsegueixen veure i sent l'ombra. I ara, per favor, deixen de discutir! Hem d'anar-nos-en d'ací si no volem que ens destruisca.

Però no hi havia eixida. La muralla no tenia fi. Diuen que és l'única construcció humana que es veu des de la lluna, i ho crec. Només véiem quilòmetres de murs que es perdien a l'horitzó. Podríem córrer junt a la muralla —vaig pensar— però sens dubte l'ombra seria molt més ràpida i acabaria atrapant-nos.

Em vaig tornar cap al senyor Món i li vaig dir, intentant no espantar a Asiri i a Xeng:

—Té vosté un helicòpter ficat a la butxaca?

—No —va dir molt seriós—. Tinc un avió, un globus i una grua, però un helicòpter, no. De qualsevol manera, no podem fugir per l'aire: l'ombra vola.

—Però aleshores, què fem?

Per primera vegada en molt de temps, vaig sentir que estava espantada i que només la presència dels meus amics podia protegir-me de la por. La mà d'Asiri es va col·locar dins la meua, i l'altra la de Xeng. La granota es va ficar dins la meua butxaca i Lluna es va amagar en la túnica color safrà.

Allí estàvem: no teníem res amb què defensar-nos... però teníem l'amistat.

—Mireu! —vaig cridar.

L'ombra baixava per la vessant a tota velocitat, desplaçant l'aire i emetent un xiulit sord.

Quan tot semblava perdut, el senyor Mòn va dir:

—Ho tinc!

—Siga el que siga, faça-ho ràpid —va dir Xeng—. Està molt prop, puc sentir-la...

Va ficar les mans a la butxaca i va començar a traure coses: una canya de pescar, una ràdio vella, un saxo, una gàbia de grills... i, de sobte, va dir:

—Ací està!

—Un clarió? — cridem tots.

—Esperen i veuran.

Amb destresa va pintar una porta a les pedres de la muralla i sobre ella va escriure: Oceania

—Ja està —va dir somrient.

—Ja està què? —va contestar Asiri—. Què se suposa que ha de passar?

—Per favor, un poc d'educació!. Truquen a la porta. No es pot entrar en un lloc sense trucar abans.

Xeng va donar uns colpets sobre la porta pintada i davant de les nostres cares de sorpresa aquesta es va convertir en una porta real i es va obrir amb un "nynynyiiiiiigggggeee-eghhh".

—Ràpid! —va dir Asiri, i entrem tots en tropell el precís moment en

què l'ombra estava a punt d'atrapar-nos.

Ja de l'altre costat, vam haver d'esperar amb totes les nostres forces per a impedir que creuara la porta. El senyor Món va dibuixar un cadenat enorme i un cartell que posava: "Lloc de pau. Prohibit el pas a les ombres".

—De bona ens hem lliurat... —va dir Xeng.

Anava a preguntar-li on estàvem quan una mamà cangur amb un bebé a la seua bossa es va acostar botant i em va donar una xuplada.

—Austràlia! Açò és Oceania?

—Així és! —va dir el senyor Món, allunyant-se—. Estem al país dels cangurs, de les tortugues, dels coales. —Però, vosté on va? —li vaig preguntar. —A buscar la mar, naturalment. Ni Asiri ni Xeng han vist la mar. Seguim la família de tortugues, elles ens portaran fins a la vora.

—Per què no cantem alguna cosa? —va suggerir Asiri.

I així va ser com arribem a una xicoteta llacuna.

—És açò la mar? —va preguntar Xeng.

—Nooo —vaig contestar, contenta.

Poc després trobem un llac molt més gran. Asiri i Xeng es van posar a botar i a donar crits d'alegria:

—La mar! La mar!

—Nooo —vam dir el senyor Món i jo, al mateix temps.

Quan el sol es guardava sobre l'horitzó i la lluna s'elevava a poc a poc al cel, una immensa vora d'arena blanca va aparèixer davant de nosaltres i, un poc més lluny, les ones que suaument anaven i venien. Asiri i Xeng es van agafar de la mà mirant, meravellats, el reflex de la llum en l'aigua.

—La mar... la mar... —van dir, i se'n van anar corrent cap a les ones fins que els seus peus van quedar coberts d'aigua.

Xeng i Asiri botaven, nadaven sota l'aigua, mentre el senyor Món i jo, asseguts a la vora, els miràvem encantats. El sol s'acomiadava submergint-se a l'oceà i un milió d'estrelles eixien a la nostra trobada.

—Una moneda pels seus pensaments —em va dir el senyor Món amb un somriure.

—Pensava que m'agradaria saber què amaga la mar entre les seues aigües —vaig dir sospirant.

—Hummm —va murmurar—. No és difícil...

—Que no és difícil? Jo no sé nadar sota l'aigua!

Va col·locar una mà sobre el meu muscle i, acostant el seu rostre a la meua oïda, em va dir amb veu suau:

—Només ha d'alçar amb la mà una punteta de la mar i mirar per davall...

—I no sé ni com ni per què, però li vaig creure. Em vaig acostar a la vora, allí

on la mar estava més tranquil·la, em vaig inclinar sobre l'aigua i vaig alçar la vora, com si fóra una estora, i vaig mirar per davall. Vaig veure corals de tots els colors, boscos d'algues i plantes marines, caragols de mar que es desempesien mentre cantaven, una

parella de dofins amb un bebé dofí que joguetejava al seu voltant, bancs de peixos, tonyines enormes... La mar, la mar...

Amb atenció, vaig tornar a deixar-la al seu lloc. Em vaig quedar mirant la immensitat. Allò era increïble: la lluna, les estrelles, el rumor de les ones...

"Si poguera portar un trosset de tot açò als llocs en què hi ha guerres o baralles, estic segura de què tornaria la pau" vaig pensar. I em vaig prometre que, passara el que passara, arribaríem tots junts al final de l'aventura. Ni l'ombra, ni la por, ni el cansament podrien amb mi.

I mai més tornaria a barallar-me. A discutir, sí... perquè el senyor Món és un poc difícil. Però a barallar-me, imai! I de sobte...

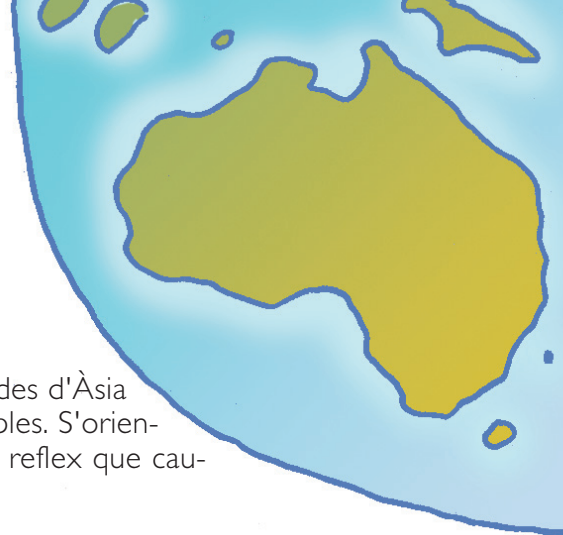

UN CONTINENT ANOMENAT
OCEANIA

No vull guerres

Un lloc anomenat Oceania

Conten que els primers habitants d'Oceania van arribar des d'Àsia navegant en les seues canoes, aprofitant els vents favorables. S'orientaven guiant-se per les estrelles i reconeixien les illes pel reflex que causaven als núvols.

I és que Oceania està formada per quatre grans territoris: Austràlia, Nova Zelanda i les illes del Pacífic. El Pacífic és un oceà immens, el més gran del planeta, però no us cregueu que és tranquil. Què va! Són aigües inquietes amb grans ones, tempestes, huracans i zones volcàniques.

A les illes d'aquest continent viuen pobles molt diferents com els maoris, els nambas, papús i pigmeus. Moltes persones respecten la manera de vida que van aprendre dels seus avantpassats i viuen a les muntanyes i les selves. Moltes altres viuen a ciutats com Sidney, a Austràlia.

Austràlia és un país molt gran, tan gran com Europa, però té moltíssims menys habitants. Moltes persones a Austràlia són ramaderes i tenen ranxos d'ovelles i vaques que es troben lluny de les ciutats i pobles, així que en algunes ocasions els xiquets i les xiquetes no poden anar a escola i estudien donant classes per Internet, per ràdio o televisió. I ací també viuen animals i pardals únics a la terra com el coala, el cangur i l'ornitorinc.

A Nova Zelanda no s'utilitza energia nuclear, quasi no hi ha grans indústries i les ciutats no són tan poblades com les d'altres països. Tot açò fa que siga un dels països menys contaminats del món.

ELS CONTES DEL SENYOR MÓN

Aquest és un conte Tolai de Nova Guinea que em van contar fa molts anys i que no he pogut oblidar perquè ve a mi cada vegada que mire les estrelles...

Això era un poble amable i tranquil que habitava a les muntanyes. Una nit es va celebrar una gran festa a què només van invitar les persones majors. El foc centellejava i escopia espumes que revolejaven pel cel. Els homes i les dones havien begut un estrany beuratge de la selva i ballaven al voltant del foc cantant i dansant com si hagueren perdut el cap.

Tan alt cridaven i tant de soroll armaven que els xiquets i les xiquetes es van despertar. Una xiqueta anomenada Muru va obrir la porta de la seua cabana i es va acostar al grup d'homes i dones. Un home que la va veure li va cridar enfadat:

—Què faç ací? Torna a la teua cabana! —i com la xiqueta no responia, la va espentar fins a la cabana i va tancar la porta de colp.

... I en eixe moment, la pau va deixar d'existir a aquella aldea.

La xiqueta es va seure a plorar i va contar als seus germans el que havia succeït. Els va contar com l'havien espentat fins a la cabana. Estava furiosa perquè mai abans l'havien tractat així. De sobte, com per art de màgia, es va obrir la porta de la cabana i els xiquets i les xiquetes van eixir corrent cap al lloc on brillava la llum de la lluna. Es van agafar de la cintura, com si foren una llarga serp. De les cabanes van eixir tots els xiquets i xiquetes de l'aldea i es van unir a la llarga fila.

Davant, una dama blanca com els rajos de la lluna pàl·lida guiava els seus passos... Era la pau que els allunyava dels crits i de les espentes.

Van continuar caminant i cantant per les sendes de la selva. Els xiquets i les xiquetes tenien els ulls posats en la dama blanca que els guiava cap al firmament a través de la llum de la lluna. Els seus passos

eren cada vegada més lleugers, fins que lentament van començar a ascendir pels aires. Van pujar fins que es van tornar invisibles per la foscor de la nit, van aparéixer segons després en forma d'estreles. Així el firmament va quedar completament cobert d'estreles que semblaven observar el que ocorria a l'aldea.

Quan la festa va acabar, els pares i mares, cansats i somnolents, van tornar a les cabanes i descobriren que els seus fills i filles havien desaparegut en la immensitat del firmament. Van plorar molt i van prometre que no tomarien a cridar ni a espantar cap xiquet ni cap xiqueta. La lluna que els observava des de l'alt, els va deixar plorar perquè recordaren per sempre la seua promesa.

Finalment, commoguda per la seua pena, va provocar una pluja d'estreles fugaces i els xiquets i les xiquetes van tornar als seus llars.

Des d'eixe dia, quan alcen els ulls en la nit, recorden que tots els xiquets i xiquetes del món tenen dret a viure en pau.

LA SENYORA MESTRA I EL LLIBRE DE LES PREGUNTES

En el conte del senyor Món, els xiquets i les xiquetes de l'aldea se'n van perquè senten que no han sigut respectats. La pau és invisible però, en quant se'n va, sentim que no està al nostre costat. La pau és un tresor tan important, tan important, que quan falta tot es torna fosc.

Què és la pau?

La pau és eixa sensació tan rara però tan agradable que tenim quan estem bé amb els nostres amics i amigues, amb la nostra família, a l'escola...

A la pau la trobem molt a faltar quan no està, quan hi ha guerra o tenim por que ocorregui alguna cosa o temem a algú. Quan sentim tranquil·litat perquè ens volen i ens respecten, no ens adonem que

açò és la pau, no la trobem a faltar i és així com ha de ser. Perquè la pau és quelcom invisible però tan important com l'aire o el menjar.

Qui construeix la pau?

La pau la teixim entre tots i totes. Quan reps un company o a una companya nova amb afecte, construeixes la pau. Quan prestes els teus joguets i els teus llibres construeixes la pau. Quan respectes la manera de ser o de pensar dels companys i companyes construeixes la pau...

Per què és important la pau?

La pau és molt important per a ser feliços, per a créixer, per a jugar, per a tindre amics i amigues, per aprendre a voler, per a ser lliures, per a somiar que algun dia serem tot el que vulguem ser, per a participar... La pau és necessària per a ser tu.

Els xiquets i les xiquetes tenen dret a la pau?

La Convenció Internacional dels Drets dels Xiquets i les Xiquetes, que ha sigut aprovada per tots els governs del món, subratlla que tots els xiquets i les xiquetes de la Terra tenen dret a una educació, a la salut, a participar, a jugar... a ser volguts i a créixer en pau.

Aquesta convenció és molt important perquè obliga totes les persones a respectar els seus drets. Saps que si alguna vegada no es respecten els teus drets pots denunciar-ho i t'ajudaran a resoldre el problema?

Quan som molt diferents hi ha més conflictes i menys pau?

Ser molt diferents ens dóna la possibilitat d'aprendre més. El que seria avorridíssim és que fórem exactament iguals. Podem ser més sorollosos o més callats. Més obertes o més tímids. Haver nascut ací o allà. No importa com siguem de diferents. L'important és respectar-nos i saber conviure. No sempre és fàcil, perquè potser un company o companya és més lent quan fa les tasques o les fa massa ràpid i tu no li arribes. Però sempre hi ha maneres de col·laborar i ajudar-se. Unes vegades posaràs tu més de la teua part, altres vegades l'altra persona.

Estar en pau vol dir que no podem discutir mai?

Nooo, tenim maneres molt diferents de pensar o de fer les coses i és bo discutir. El que no està bé és barallar-se. Podem parlar una vegada i una altra fins que trobem una solució. Que tu vols jugar a la corda i els amics i amigues a la pilota? Doncs negociem. Una vegada a la pilota i la pròxima a la corda... i trobem solucions que ens convinguen a tots i a totes.

I si m'ocorre alguna cosa? Si per exemple em trobe malament a l'escola o a casa...

Busca ajuda, tens dret a viure i a créixer en pau. Si alguna vegada sents por o sents la soledat, comenta-ho amb els companys o les companyes i amb les persones adultes. Tot té solució i tu et mereixes ser feliç.

En quin lloc es troba la pau?

Doncs no cal buscar molt lluny. Es troba en tu... es troba en mi... es troba en cada xiquet i cada xiqueta. Es troba en cada persona adulta. Però la pau pot desaparèixer i perquè açò no ocorregui, cal aprendre a escoltar-la i tindre-la en compte.

Com escoltem a la pau?

En primer lloc sentint la seua veu en nosaltres. No t'ha passat que de vegades fas coses que no vols? Per exemple, et diuen "vine a la plaça" i en eixe moment estaves tranquil·lament llegint, però vas perquè, si no, tens por que et deixen de costat... Perquè la pau et diu... "fes el que vulgues fer... no el que els companys i companyes vulguen que faces", segur que et trobes bé.

Hi ha una altra manera molt important d'escoltar: posa't al lloc de les altres persones, escoltant els companys i les companyes. Per exemple, si arriba una xiqueta nova a classe i la mires a la cara, sabràs que és morta de por perquè no coneix a ningú... Acosta't, dis-li el teu nom, invita-la a seure's al teu costat. Així construeixes un poc de pau.

Què ens dona la pau?

Un muntó de coses que no es mengen, ni es veuen, ni s'oloren, però se senten molt dins. La pau ens dóna tranquil·litat, felicitat i ens dóna seguretat. I perquè tot açò ocorregui, tu com cada un de nosaltres hem de treballar perquè existisca.

COSES PER FER, GAUDIR I PENSAR...

I. LA MURALLA

Per fer aquesta muralla,
portem-me totes les mans:
els negres les seues mans negres,
els blancs les seues mans blanques.

Ai,

una muralla que vaja
des de la platja fins a la muntanya,
des de la muntanya fins a la platja,
allà sobre l'horitzó.

—Tun, tun!

—Qui és?

—Una rosa i un clavell...

—Obri la muralla!

—Tun, tun!

—Qui és?

—El sabre del coronel...

—Tanca la muralla!

—Tun, tun!

—Qui és?

—El colom i el llorer...

—Obri la muralla!

—Tun, tun!

—Qui és?

—L'alacrà i el centpeus

—Tanca la muralla!

Al cor de l'amic,
obri la muralla;

al verí i al punyal,
tanca la muralla;
a la murta i l'herba-sana,
obri la muralla;
a la dent de la serp,
tanca la muralla;
al rossinyol en la flor,
obri la muralla...

Alcem una muralla
ajuntant totes les mans;
els negres, les seues mans negres,
els blancs, les seues blanques mans.
Una muralla que vaja
des de la platja fins a la muntanya,
des del muntanya fins a la platja,
allà sobre l'horitzó...

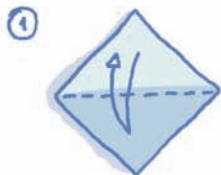
NICOLÁS GUILLÉN

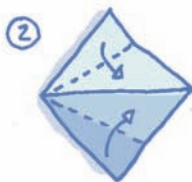
2. Per a construir...

En tot el món els coloms simbolitzen la pau. Crearem coloms que ens recorden que en aquest lloc hi ha la tranquil·litat.

Un ocell de paper

1 Près un full de paper quadrat amb la cara de color blanc cap a tu, doblega-la en diagonal i torna a obrir-la.

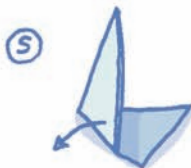
2 Junta sobre el plec anterior els dos costats de l'esquerra.

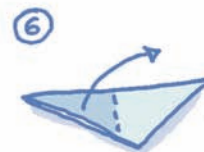
3. Doblega novament.

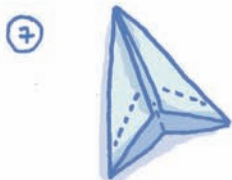
4 Doblega per la línia

5... i torna a obrir.

6 Doblega (de dins cap a fora).

7 Seguint el plec que vas fer als passos 4 i 5.

8 Desplega i després doblega, seguint el plec que acabes de crear.

9 Felicitats!. Aquest és l'ocell de paper...

Quan hàgem fet molts ocells de paper els penjarem d'un fil del sostre i volaran quan la finestra estiga oberta.

3. Els xiquets i xiquetes del conte es van convertir en estrelles...

En què t'agradaria convertir-te tu? Si anares...

Si fóra un animal, seria perquè

Si poguera ser una au, seria perquè

Si poguera ser un insecte, seria perquè

Si poguera ser un joc, seria perquè

Si poguera ser un conte, seria perquè

4. Drets sense diferències

Tots i totes som diferents, però tots i totes tenim drets que s'han de complir i respectar. Ningú és més que una altra persona. No importa on hages nascut, ni quin siga el color de la teua pell, sigues xic o xica.

La Convenció Internacional dels Drets dels Xiquets i les Xiquetes diu: "Ningú ha de ser discriminat per la seua aparença, el seu color, el seu origen, el seu sexe, el seu idioma, les seues opinions...".

T'imagines què avorrit si tots i totes fórem exactament iguals?

Mira el dibuix i busca i pinta les parelles que són iguals.

5. Som diferents i especials!

Cada persona sap fer distintes coses. Pensem de distinta manera. Ens movem i riem en diferents situacions... Em van contar d'un món on tots els seus habitants eren exactament iguals. Vestien amb els mateixos pantalons i samarretes de pigues, tenien les mateixes opinions, s'adormien i s'alçaven a la mateixa hora. Tots treballaven cultivant xampinyons i clar... menjaven xampinyons!

Un dia al despertar es van trobar que un furó s'havia menjat tots els seus xampinyons. Què farien ara? De què viurien? Tots van cridar al mateix temps, tots es van rascar el cap al mateix temps... i... Segueix tu el conte!...

SABIES QUÈ...?

Després de la Segona Guerra Mundial, els països de tot el món es van reunir i van crear una organització molt important que s'anomena ONU per cuidar de la pau a tota la terra.

L'edifici central de l'ONU està a Nova York i sembla una caixa de mistos amb moltes banderes de tots els països. En l'ONU els governs van signar la Convenció Internacional dels Drets dels Xiquets i les Xiquetes.

A les guerres els que més pateixen són els xiquets i les xiquetes. En tot el món hi ha organitzacions que treballen perquè els xiquets i les xiquetes puguin viure en pau.

A Polinèsia hi ha unes illes que s'anomenen Illes Tonga, que vol dir Illes de l'amistat. Ací hi ha molts volcans submarins desperts capaços de canviar la forma de les illes.

De vegades sorgeixen noves illes i tornen a desaparèixer anys després. L'última vegada, en 1927 va aparèixer l'illot Falcó.

Us imagineu què estrany que una illa aparega de sobte?

IDEES SOLIDÀRIES

PER CRÉIXER EN PAU

- Tu eres algú molt important. Vulgues-te. Escolta't i fes cas al que sents.
- Valora i respecta a les xiquetes i xiquets que hi són al teu voltant. Escolta'ls i aprendràs moltes més coses de què pugues imaginar.
- Descobreix el que ens uneix, som més iguals que diferents. Inclús quan no ens entenem perquè no parlem el mateix idioma podem trobar maneres de riure o contar-nos coses.
- Esforça't per acabar bé les teues tasques. Gaudiràs amb el resultat.
- Compleix amb les teues responsabilitats, els altres ho necessiten.
- Treballa en grup. Ningú sap més que tots i totes junts.
- Comparteix les teues coses amb els altres. Et farà molt feliç.
- Posa pau dins de tu, d'aquesta manera posaràs també pau al teu voltant.
- Quan no estigues d'acord amb alguna cosa o amb algú, parla i escolta... sempre hi ha una solució.
- Mai, mai, pegues o insultes. Podem fer i fer-nos molt de mal.

Algunes coses que no hauríem d'oblidar...

No importa on hages nascut, no importa el color del teu cabell o de la teua pell, no importa si eres de gran altura o poca, si tens els peus plans o parles dos idiomes. Pots utilitzar la mà esquerra o ser hàbil amb els comptes, pots vindre de lluny o viure a la casa del cantó. Pots riure alt o no

escoltar els sons... L'important, el realment important, és que eres una persona amb drets. NO HO OBLIDES!

Pots ser veloç o lenta, pots tindre moltes coses o poques, pots veure com un linx o tindre poca vista com els talps. Pots escoltar en la nit com els llops o entendre el llenguatge de les mans. Pots ser hàbil com les aranyes o intel·ligent i reflexiu com els mussols. Pots ser diferent i especial. L'important, el realment important és que seràs el que tu vulgues ser perquè tens dret a tindre una vida feliç. NO HO OBLIDES!

Al llarg de la teua vida et trobaràs amb centenars de persones distintes. D'alguna t'enamoraràs, altres seran els teus amics i amigues. Algunes t'ensenyaran coses importants. Alguna et regalarà un trosset de la seua vida. Altres passaran pel teu costat i no les tornaràs a veure... T'encreuaràs amb xiquets i xiquetes. Tots i totes diferents i verdaderament importants. Fes que sempre es troben respectats i volguts. Tens el deure de vetlar perquè es respecten els seus drets. NO HO OBLIDES!

Podràs anomenar-te Marta, Laila, Marc, Laidy, Pep, Liu Wang, Takashi, Lilaj, Iuri, Gladis, Nambi, Joiosa, Maritza, Ahmet, Arundhati... l'important és que tots i totes tenim els mateixos drets. NO HO OBLIDES!

I si alguna vegada ho dubtes, alça la vista i recorda que per a mi eres important. NO HO OBLIDES!

I va arribar l'hora de tornar...

Davant dels nostres ulls va aparéixer un terrible vaixell pirata.

—Rajos i relamps! —va dir el senyor Món.

En la coberta del vaixell s'aguaitaven una vintena de pirates disposats a prendre la platja i a acabar amb tota bestiola vivent. Eren molts, molt lletjos, amb cara de pocs amics i cridaven com si aquesta fóra l'última batalla.

—Estem perduts! Estem acabats! Estem atrapats! —vaig cridar.

Però quan créiem que botarien a la platja, una dona es va obrir camí entre la tripulació. Aguaitant-se a la proa del vaixell amb gest decidit, va manar callar als mariners i marineres.

El silenci es podia tallar amb ganivet: ni les tortugues s'atrevien a respirar. La dona pirata ens va recórrer amb la mirada.

Solemne, va dir amb seguretat:

—Bona nit! Sóc Paquita-la-del-port! —
va dir amb veu de tro.

Davant de la nostra sorpresa, tota la tripulació va corejar:

—Paquita-la-del-port! Eo, eo, eo...!

Va tornar a manar guardar silenci i va continuar:

—"Pa" servir-los a vostés. La meua tripulació i jo els saludem.

Estàvem tan sorpresos que no érem capaços d'articular paraula. La dona pirata ens va mirar desconcertada:

—Vaja... no volen parlar?

I com seguíem sense contestar, es va acostar les mans a la boca i va cridar amb veu d'huracà:

—Vostés! Que si són naufragés? Que si estan perduts?

Però seguíem mirant-la, amb els ulls com a plats. Ella, sense tallar-se, va introduir dos dits en la seua boca, va llançar un agut xiulit i va cridar:

—Ens n'anem! Ací no ens necessiten! Mitja volta: alceu l'àncora! Hisseu les veles! Desfeu amarres! Tot el món als seus llocs, partim immediatament.

I la tripulació es va posar a treballar a tota velocitat.

—Espere! Espere! Espere! —vaig dir, amb un fil de veu—. Espere! Espere!

—Ahhh... però és que saben parlar?

—em va contestar—. Necessiten ajuda o no? Perquèèè... no em vaig a quedar tota la vida contemplant quatre panolis! On es dirigeixen? Nosaltres ens n'anem rumb a Europa, tinc uns assumptes que resoldre a les costes d'Espanya.

—A Espanya? A Espanya? A Espanya?

—Sí senyora, a Espanya. A les costes d'Espanya! Tenim uns assumptets pendents, sap vosté? I vaig a arreglar-los. Els ataüllàrem des de lluny i pensàvem que estaven en destrets, però si no ens necessiten, ens n'anem amb el vaixell a una altra part.

—No, no, per favor —ens n'anem amb vostés! —vaig dir amablement.

I vaig contar la història del nostre viatge. La capitana Paquita-la-del-port va contar com, al no haver-hi ja lloc per a la pirateria, feia uns anys que havien decidit canviar d'activitat i ara es dedicaven a cuidar de les balenes perquè, en una ocasió, una balena blava els va salvar la vida. Ara volia tornar el favor:

—Nosaltres vigilem, sap vosté? I en quant veiem un balener, allà anem a tota velocitat i cridem com si fórem a abordar-los, posem cara de roïnissims, jajaja... i s'espanten tant que eixen corrent! I ja està, assumpte arreglat. És un treball un poc cansat perquè et passes el dia d'oceà en oceà, però té els seus avantatges: aire lliure, molta llibertat i viatges molt...

Una vegada fets els aclariments, i davant de la mirada incrèdula del senyor Món, ens van llançar una escala de corda i ens van invitar a pujar.

—Anem! —els vaig dir als altres.

Asiri va pujar, seguit de Xeng, Lluna i la granota, però, per a la meua sorpresa, el senyor Món va exclamar:

—NO! Rajos i trons!

—Com que no?

—Perquè que no...

—Que no què?

—Perquè que jo no em pugé a un vaixell amb una capitana...

—Quèèè? —contestem tots al mateix temps—. Però senyor Món! És vosté un antic i un simple iii...

—Perquè que no pugé i no pugé! Que les dones no saben navegar!

—Que jo no sé navegar? —va dir la dona pirata—. Mire senyor de vosté-com-s'anomene-, la que no vol que pugé vosté, sóc jo. No pense emportar-me a un panoli que no s'ha assabentat que les xiques i els xics tenim els mateixos drets i podem fer de tot... Quede's amb les seues favades, que ens marxem! Apa! Partim immediatament!

Va ser aleshores quan Asiri es va posar dret en la proa del vaixell i, davant de la nostra sorpresa, va cridar amb totes les seues forces:

—Viva la capitana Paquita-la-del-port!

I tota la tripulació va corejar:

—Eo, eo, eo!

Aleshores, molt teatral, es va llevar el barret que havia portat posat tot el viatge i va cridar encara més alt:

—Sóc una xiqueta! Sóc una xiqueta! Em diuen Mullu!

—Apa la xavaleta! —va dir la dona pirata, morta de rialla.

Xeng pegava botets tirant-li de les trenes...

—Així que Xeng ho sabia —vaig pensar jo— i no se l'havia dit a ningú...

—Caragols i llamps! Però per què ens has fet creure que eres un xiquet? —va cridar el senyor Món enfadat.

—Perquè tenia por que no em deixaren anar amb vostés, perquè és vosté un poc encatronat i encara no s'ha

assabentat que les xiquetes som magnífiques... I sap el que li dic? Que si vosté no puja a aquest vaixell, es perd moltes coses, senyor Món!

Xeng va baixar i es va acostar: li va tirar de la mà i li va dir baix:

—Senyor Món, per favor, no sigá pano-li, no es quede ací sols!

—Urrgggggggg —va grunyar.

I així vam mamprendre viatge cap a terres espanyoles. A poc a poc el senyor Món va canviar d'actitud i va col·laborar en les tasques del vaixell.

Al principi li costava obeir la dona pirata però prompte va començar a admirar les seues habilitats amb el timó, la brúixola i la lectura de mapes. Pel dia hi havia molt de tràfec al vaixell. Ens seguien balenes i dofins que jugaven i xiulaven. A les nits, ens seiem en la coberta del vaixell a contemplar les estreles. La dona pirata i la tripulació intercanviaven històries i llegendes que havien recollit al llarg dels viatges.

Sempre acabàvem rient-nos amb les idees de la dona pirata.

Semblava que el senyor Món fóra a esclatar en cada riallada. Quan açò ocorria, m'agradava mirar-los.

Un dia es va esclatar un huracà. La capitana dirigia les maniobres amb domini, tots corriem d'un lloc per a un altre, obeint les seues ordres.

—Lligueu la vela —cridava, replegueu els caps... Tu!... Ajuda en el timó!

El vent bramava i les ones eren tan grans... Semblava que la mar voldria engolir l'embarcació...

De sobte, un raig va esgarrar el cel. En eixe instant vam poder veure el que tant temíem: l'ombra havia tornat. Jo portava la capseta lligada al meu coll. L'ombra va baixar en picat del cel. Aterrada, vaig intentar fugir i vaig córrer a l'altre costat del vaixell. Una ona gegantina va botar a la borda i vaig caure a l'aigua. Vaig pensar que era el fi i que mai tornaria a l'escola. Però un dels dofins que ens acompanyaven en el trajecte em va muntar sobre el seu llom com a un cavallet de mar i em va mantindre a flor d'aigua.

L'ombra, no obstant, no m'havia perdut de vista i es va llançar novament sobre mi. El meu cor batejava a mil pulsacions per minut. El dofí navegava a tota

velocitat. Jo anava agafada del seu coll, cridant amb cada investida de la mar, intentant no soltar-me. Sentia a l'ombra a pocs centímetres de mi. El fred que em produïa la seua presència era molt més fort que les baixes temperatures de la mar. Aleshores va ocórrer una cosa que mai oblidaré: quan l'ombra va estendre les seues urpes per a atrapar-me, en el just moment en què sentia com estirava la bossa de les llavors, una balena blava va emergir de l'oceà. Es va abalancar sobre l'ombra i, obrint la boca, se la va engolir d'un mos. Abans que poguera donar-li les gràcies, va tornar a cabussar-se en les profunditats de la mar i mai més vam tornar a saber d'ella.

La capitana i el senyor Món s'havien tirat a l'aigua per a salvar-me. Van arribar al meu costat bracejant. Durant els dies que van seguir, el viatge va prosseguir sense més sobresalts. M'aguaitava tots els dies per coberta buscant la balena blava però ni la tripulació del vaixell, ni els dofins, ni les balenes que ens acompanyaven vam tornar a veure.

Aviat em vaig reposar de l'esglai. En aquest viatge m'havia fet molt més valenta i, ara que l'ombra havia quedat presonera, tot eren rialles i alegries... Ja no teníem res a témer. Estàvem a punt d'acabar la nostra missió.

Dues setmanes després Mulu, que ocupava el lloc de vigilància, va cridar:

—Terra a la vistaaaaaaaaaa!

—Espanya! —va dir la capitana.

—Hem arribat? Ja? —vaig preguntar amb un pessic a l'estómac.

—Així és —va contestar la capitana: costes espanyoles.

El vaixell ens va deixar en un port molt pròxim a la nostra escola. Quan arribàrem a la costa, el senyor Món va dir solemnement:

—Senyora capitana, Paquita-la-del-port: he de reconèixer que és vosté una gran capitana i, encara que em coste dir-ho, jo estava equivocacat.

Al que la tripulació va contestar corejant:

—I olé i olé i olé...

Una vegada ens van acomiadar de la capitana i de la tripulació, ens encaminem cap a l'escola.

Estava clar que Xeng i Mullu es quedaven a viure amb mi. En quant van prendre un bany i van ordenar les seues coses a la seua habitació se'n van anar corrent per a conèixer els altres xiquets i xiquetes del poble.

... Havia arribat el moment... Estàvem seguts a la porta de l'escola, al mateix

lloc en què havia començat el meu viatge. La tardor pintava els fulls dels arbres. Al cel s'escoltaven les veus dels pardals que emigraven a llocs més càlids. El senyor Món fumava la seua pipa i de tant en tant murmurava:

—UM... um, um, um...

No havia volgut entrar en sa casa. En realitat, jo sentia que havia descobert que pertanyia a tot el planeta... Li vaig mirar amb afecte i amb determinació em vaig tornar cap a ell:

—Apa, senyor Món, ja és hora que les llavors arriben al desert, veritat?

—Ummm, ho sé, ho sé, va contestar —donant una gran glopada a la seua pipa.

—Perquè no es parle més! —vaig dir, alçant-me del sòl—. Tinc milers de coses que fer: els xiquets i les xiquetes tornaran prompte a l'escola, cal d'espolsar els llibres, preparar l'hort, ordenar les històries que han ocorregut al viatge... Molt, molt, molt que fer...

I li vaig lliurar les llavors. Penjades del seu coll tenien un brillantor especial.

—Quan se'n va? —vaig dir baixet.

—Ara, senyora mestra. Diga'ls a Xeng i a Mullu que tornaré prompte... Diable de xiqueta!... Mire que dir-nos que era un xiquet!... Ahhh i diga'ls als veïns que lloguen ma casa. Si a vosté no li sembla malament, la pròxima vegada que vinga dormiré a l'escola.

—Doncs no em sembla mal senyor Món, però haurà d'aprendre a tindre un poc d'ordre!

—Be és hora d'anar-me, hi ha molt que fer pels cinc continents. No podem descuidar aquest vell planeta.

Tornaré cada cert temps i així els contaré les meues aventures —va dir, donant-se unes palmadetes en el genoll mentre s'alçava d'un bot. Estic preparat!

—Jo també li escriuré i li contaré les històries de l'escola. Que ací també ocorren fets interessants, no es crega...

Per un instant ens quedem mirant-nos: Què de coses havíem après! Com havíem canviat els dos!

—Senyor Món...

—Senyora mestra...

El curs va començar pocs dies després. La classe es va omplir de la rialla dels xiquets i les xiquetes. Dia rere dia, els vaig parlar de tot el que ens va ocórrer en aquell viatge. De l'important que és cuidar el planeta, de la immigració, de la igualtat entre els xiquets i les xiquetes, de la pau, de la cooperació...

Totes les setmanes rebem cartes del senyor Món en què ens conta les seues

aventures. Viatja sense parar intentant desfer greuges i portar la pau i la justícia a cada racó de la Terra. En l'última, ens contava que tornarà el mes que ve. Estem preparant una gran festa per a la seua tornada... I un viatge! Sí, el pròxim estiu tornarem a partir...

Perquè en aquesta escola no ens anem a perdre res del que passa per aquí fora!

UN CONTINENT ANOMENAT EUROPA

Totes i tots fem el món

Un lloc anomenat Europa

Europa no és un continent com Àfrica o Amèrica. Europa, en realitat, no és més que una península d'Àsia. Clar que això no ho sabien els antics, que van ser els que van dividir el món en continents.

En eixa península es donen una sèrie de característiques comunes: les persones van ser unides durant molts anys per la cultura i la llengua —el llatí— que es parlava en tot el territori.

Si mirem el mapa, veurem com, al llarg de la història, les fronteres han anat canviant. Europa hi és delimitada pels oceans al Nord i al Sud i a l'Oest... però si mirem a l'Est, veurem que alguns països estan tan prop d'Àsia que bastaria de donar un pas per a canviar de continent. Mira on està Rússia... i on està Turquia...

Això explica per què els països que la componen són tan diversos entre si: grans planures i altes muntanyes, camps de cultiu i ciutats! Mireu al mapa què xicoteta és Suïssa i què gran és Alemanya! Al nord, hi ha pingüins, al sud mai cau la neu. Moltes xiques i xics del nord són rossos amb ulls blaus... però al sud molts altres tenen grans ulls negres i el cabell fosc.

Fa uns anys, després d'unes terribles guerres, alguns països d'Europa van pensar que junts i units serien més forts i tots viurien millor. I va nàixer la idea d'una gran comunitat: la Unió Europea. Clar que no es va fer en un dia... però a poc a poc es construeix i s'intenta que els països que més tenen ajuden als que menys.

Les fronteres han desaparegut i totes les persones que viuen a Europa poden circular d'un país a un altre i viure i treballar a ell.

I aquest continent continua creixent: hui, moltes persones d'Àfrica, Amèrica o Àsia han decidit viure a Europa. Porten els seus costums, les seues festes, els seus menjars, les seues llengües. A les escoles, hi ha xiquets i xiquetes de molts colors. Europa creix, dia a dia, i es transforma, gràcies a tots i totes en un continent de pau.

ELS CONTES DEL SENYOR MÓN

Hui us vaig a presentar una xiqueta molt especial que s'anomena Sarai. Ella us contarà un conte del seu poble.

Em diuen Sarai i sóc gitana. Som un poble errant que amem la vida i la llibertat. Fa molts segles, van començar el nostre viatge a un país anomenat Índia.

Hui el nostre poble habita en molts llocs del món. Jo visc a Europa, en una aldea rodejada d'un gran bosc. Els meus majors em van ensenyar que el món sencer és la nostra llar i que tots els éssers humans som una gran família.

Aquest és el meu conte:

Conten que fa molts, molts anys, va succeir un fet insòlit que va quedar gravat a la nostra memòria.

Viatjàvem pel centre d'Europa, portant l'alegria i coses d'utilitat als pobles del lloc. En aquell moment no érem més de cinquanta i no faltava cap ofici entre les nostres gents. Qui no esmolava ganivets per a la cuina, venia andròmines per a la casa. Hi havia qui llegia l'esdevenidor a les mans i qui sabia de plantes per al mal de queixal. Terrissers, malabaristes, contistes i cantors. Un home arreglava rellotges i una dona llegia el destí a les cartes i sempre portàvem missatges d'uns llocs a altres.

La nostra arribada era rebuda amb gran revolada. Tot el món eixia de sa casa i es reunia a la plaça per escoltar quines noves portàvem. Es cantava, reia i s'escoltaven les històries i notícies que arribaven de lluny. Eren bons temps per als gitanos i gitanes.

Anys després van començar a perseguir-nos... però això és una història trista que de moment no vull contar.

Un dia va ocórrer que, com sempre, els meus avantpassats van arribar amb els seus cants i el tocar de les panderetes i guitarres a una xicoteta aldea. Quina seria la seua sorpresa quan ningú, absolutament ningú, va eixir a la seua trobada! Les portes i finestres estaven tancades rígidament. No s'escoltava ni un sospir. Semblava que el món s'haguera aturat. Tan sols el vent bufava pels carrers produint remolins de pols i palla.

Davant de tant de silenci, els gitanos i gitanes es van quedar desconcertats sense saber molt bé què fer. De sobte una criatura, xicoteta, xicoteta com una anou, va aguitar pel badall d'un portal gran. La xiqueta, amb gest decidit, es va dirigir al patriarca. Aquest la va agafar en la seua mà i, preocupat, li va preguntar què havia ocorregut. Sarai va contar com va començar tot, quan la fomera li va negar un poc de massa al moliner i aquest li va negar un poc de gra al sabater, i aquest es va negar a apanyar les sabates a la llauradora, i aquesta es va negar a donar un got d'aigua al carter, i aquest es va negar a portar les cartes a la mestra i aquesta es va negar a donar classe, i els xiquets es van negar a ajudar als camps...

I com si d'una reguera de pólvora es tractara, la solidaritat va desaparèixer del poble. Les gents es van refugiar a les cases per temor a la ira dels veïns i veïnes, i la tristesa es va fer ama dels carrers.

Els gitanos i gitanes, sorpresos d'allò que s'ha ocorregut, es van seure a dialogar i a buscar una solució. Després de molt deliberar, van arribar a la conclusió que la solidaritat només tornaria de la mà de la solidaritat. Així que van planejar una gran festa a què invitarien tots els veïns i veïnes del poble. Van coure pa, van torrar cam, van omplir el carrer de fanalets de llum. A poqueta nit, tots els carrers destil·laven goig però seguien buïts. Casa per casa, porta per porta, portal per portal, els gitanos i gitanes, acompanyats de la xiqueta, van cridar pels seus noms a tots els veïns i veïnes. A poc a poc, els caps es van aguitar.

Primer amb cautela, després amb sorpresa i, finalment, amb alegria.

Aquella nit la fomera, el moliner, la llauradora, el sabater, el carter i la mestra van ballar de la mà al fulgor de la fogata.

I diuen que una senyora contenta i satisfeta, que a tots resultava familiar, va estar donant abraços i besos sense deixar de parlotejar.

Era la senyora Solidaritat.

Cada nit la meua iaia, se seu a la vora del meu llit, em conta aquest conte i em murmura: "Eres la filla del bosc i un dia volaràs amb el vent, la meua xiqueta gitana, el meu cor errant. Sarai".

LA SENYORA MESTRA I EL LLIBRE DE LES PREGUNTES

Sarai vol estudiar Medicina a la Universitat. Hui les xiquetes i els xiquets tenen els mateixos drets, però aconseguir-ho no ha sigut gens, gens fàcil. I encara hui es continua treballant perquè totes les xiquetes vagen a escola, perquè hi haja dones presidentes, bombers o el que vulguen ser. Ja sé que teniu moltes preguntes que fer-me i de seguida us vaig a contestar:

Els xiquets i les xiquetes han tingut sempre els mateixos drets?

Hui ens sembla molt normal que les xiquetes i xiquets podeu estudiar, dir el que penseu, participar en casa, jugar junts o somiar com serem quan cresquem. Però no sempre ha sigut així. Durant molts segles les dones i les xiquetes havien de fer unes coses i els homes i els xiquets, altres.

Des de quan van les dones a la Universitat?

Fins fa pocs anys les dones tenien dificultats per anar a la Universitat. Una de les primeres que van poder fer-ho a Espanya es cridava Concepció Arenal i volia ser advocada, i no podia perquè era xica. Així que, ni curta ni peresosa, es va vestir de xic. Va tindre molts problemes però ho va aconseguir. El pitjor és que algú es va xivar i es va armar molt d'escàndol. Així darrere d'ella es van animar moltes més a estudiar a la Universitat.

Tenen les dones i les xiquetes de tots els països els mateixos drets?

Va costar molt que les xiquetes i les dones arribaren a tindre els mateixos drets. Inclús hui, en alguns països, tenen moltes dificultats per a anar a escola, perquè se'ls reconega el seu treball, per a prendre decisions o participar en tot el que els interessa.

Per què se celebra el 8 de març el dia de la dona treballadora?

El 8 de març és un dia molt especial per a totes. És com celebrar el nostre aniversari. En aquest dia recordem tot el que hem fet al llarg de la Història, pensem en el que ens ocorre hui i decidim com volem que siga el món.

Les xiquetes i els xiquets podem jugar al que vulguem?

Clar, les xiquetes podeu botar a la corda o al futbol si us agrada, i els xiquets, a la goma. No hi ha jocs de xiquetes i de xiquets. Hi ha jocs que t'agraden i tota la resta no importa!

Qui ha de col·laborar a casa?

Els xics i les xiques, perquè és important que totes i tots aprenguem a cuinar, a cuidar la casa, a cosir... Sí, sí a cosir!... Quantes més coses sapiem, més agradable serà la nostra vida. A més hi ha tasques que no són tan divertides com netejar la classe o la nostra habitació, o parar taula, fer els encàrrecs, i açò ho hem de fer entre tots i totes.

COSES PER FER,
GAUDIR I PENSAR...

I. La història de la meua vida

Penjarem la història de la nostra vida en una corda. Necessitem fulls, una corda i pinces. Talla el full en quatre i escriu en cada tros alguna cosa important que t'haja ocorregut. Per exemple, quan vas començar a caminar, quan vas anar per primera vegada a l'escola. Penja cada trosset a la corda. És la història de la teua vida! Ara visita les històries de la vida dels teus companys i companyes. S'assemblen a la teua? Les de les xiquetes i els xiquets s'assemblen?

2. Les coses que fem

Demana a casa revistes i periòdics. Retalla les fotografies dels xics i de les xiques i apega-les en una cartolina. Què fan les xiques? Què fan els xics? Són les mateixes coses?

3. Una llista de la compra

Fes una llista de totes les tasques que es fan a casa i col·loca-les juntament amb el personatge que sol realitzar-les.

4. I tu de major com seràs?

Dibuixa el teu retrat i conta'ns en què treballaràs, de qui t'enamoraràs, si viuràs aventures...

5. Hi havia una vegada

Coneixes el conte de Blancaneu i de la Bella Dorment? De Caputxeta? De la Ventafocs? Dibuixa els personatges canviant-los per xics. Ara la bella dorment és un bell dorment. La cendrós és un cendrós. Què ocorre ara al conte? Coneixes contes d'altres països que parlen del mateix?

6. Llig el poema

I després respon a aquestes preguntes: T'agrada? Sabries dir per què? Què és el que et sembla més difícil de tot el que diu?

Queda prohibit plorar sense aprendre,
alçar-te un dia sense saber què fer,
tindre por als teus records.

Queda prohibit no somriure als problemes,
no lluitar pel que vols,
abandonar-ho tot per por,

no convertir en realitat els teus somnis.

Queda prohibit no demostrar el teu amor,
fer que algú pague els teus deutes i el mal humor.

Queda prohibit deixar els teus amics,
no intentar comprendre el que vau viure junts,
cridar-los només quan els necessites.

Queda prohibit no ser tu davant de la gent,
fingir davant de les persones que no t'importen,
fer-te el graciós sempre perquè et recorden,
oblidar tota la gent que et vol.

Queda prohibit no fer les coses per tu mateix,
tindre por a la vida i als seus compromisos,
no viure cada dia com si fóra un últim sospir.

Queda prohibit tirar a algú de menys sense
alegrar-te, oblidar els seus ulls, la seua rialla,
tot perquè els seus camins han deixat d'abraçar-se,
oblidar el seu passat i pagar-ho amb el seu present.

Queda prohibit no intentar comprendre les persones,
pensar que les seues vides valen més que la teua,
no saber que cada un té el seu camí i la seua dita.

Queda prohibit no crear la teua història,
no tindre un moment per a la gent que et necessita,
no comprendre que el que la vida et dóna, també t'ho lleva.

Queda prohibit no buscar la teua felicitat,
no viure la teua vida amb una actitud positiva,
no pensar que podem ser millors,
no sentir que sense tu aquest món no seria igual.

ALFREDO CUERVO BARRERO

SABIES QUÈ...?

Les dones, al llarg de la història, han fet coses molt importants, però no sempre se'ls ha reconegut el seu valor.

En algunes èpoques i en distintes cultures, les dones estaven molt considerades: eren sacerdotesses, es dedicaven a l'agricultura i a les herbes medicinals, collien llavors i sabien com fer-les créixer, feien atuells de ceràmica...

Els homes caçarien i elles sembraven, cuinaven, criaven els fills i les filles i tot això era molt important.

Després es van començar a construir ciutats i estats. Al principi les dones treballaven al camp, als molins, cardaven la llana i fins eren ferreres... però quan el treball va començar a escassejar els van prohibir que aprengueren aquests oficis i es van quedar treballant a casa. Encara que feien moltíssimes coses cuidant de l'important de la vida, no se les reconeixia ni valorava.

Moltes no estaven conformes i, malgrat de les dificultats, amagant-se o disfressant-se, van arribar a ser científiques, polítiques, pintores, metgesses, escriptores, inventores... i a més no van deixar de donar vida. Bé, doncs van fer de tot! Moltes vegades es van unir per a recolzar-se unes a altres i per a protestar. Així, entre totes, van aconseguir el dret a votar i la resta de drets.

La veritat és que els devem molt a aquestes dones perquè van aconseguir el que semblava impensable. I ja ningú pot dir: Tu no pots fer això perquè eres xiqueta o eres xiquet!

IDEES SOLIDÀRIES

- Al pati deixarem lloc perquè puguem jugar els xiquets i les xiquetes. Hem de guardar espai per a tots i totes.
- Tots i totes ajudarem a casa i a l'escola a ordenar i netejar. Cal col·laborar en el que podem!
- Prohibits els insults i les espentes. Cal aprendre a explicar el que ens ocorre i resoldre els problemes sense violència!
- Les xiques són magnífiques delegades. Les xiques i els xics poden ser delegades/delegats o caps d'equip. Cal aprendre a escoltar i respectar l'opinió de tots i totes.
- Respectar. Tots i totes som molt diferents. Hem d'aprendre a respectar-nos en tot. Quan una xiqueta o un xiquet volen estar en tranquil·litat i no jugar o participar hem de respectar-ho. Quan una xiqueta o un xiquet volen expressar la seua opinió hem de respectar-ho. Quan les xiquetes o els xiquets es reuneixen per a conversar o jugar, hem de respectar-los. Aprendre a respectar-se és aprendre igualtat!
- Les xiques tenen la paraula! Invita a ta mare o les seues amigues a contar en classe com és el seu treball... veuràs què interessant!

La solidaritat

Quan sentisques que tot és molt difícil o t'inunde la tristesa,
Quan es cole la soledat pel teu jersei o tingues por en la nit,
Quan et faça mal la gola,
Recorda que prop, hi ha algú que pensa en tu...
Això és sentir la solidaritat

Saber que tens molt que dir i molt que fer,
Sentir que tot el que els ocorre als xiquets i a les xiquetes t'ocorre un poc a tu,
Creure que tot pot canviar per a millor,
Tot açò, és ser solidari, és ser solidària...

Continuarà...

Vols saber més sobre la meua escola i el món?

Visita la nostra web: <http://www.educacionenvalores.org>

I si vols escriure al senyor Món, a la mestra Laura, a Asiri, a Xeng, fes-ho a:
info@educacionenvalores.org

El conte “El viatge a la recerca del foc” és una adaptació del conte de Carmen Ibarlucea, del llibre Deu contes del món que ajuden a educar-nos. Formiga Roja (2004).

El conte que apareix al capítol “Jo també coopere” és una adaptació del llibre Els xicots de la dacsà, de Joan Soler i Amigo, publicat en Càritas Espanyola.

El conte que apareix al capítol “No vull guerres” és una adaptació de “Els xiquets que es van convertir en estrelles”, del llibre dels contes del Món. Recopilació de Guillermo López. Integral (2002).

El capítol “Jo no sóc racista” està basat en el quadern Per preguntar que no quede: La immigració i els drets dels xiquets i les xiquetes. Editat per ISCOD, CIDE i FETE-UGT i la Secretaria General d'Immigració i Emigració: Direcció General d'Integració d'Immigrants. Ministeri de Treball i Assumptes Socials.

El capítol “Atenc el medi ambient” està basat en el llibre El teu poble és el teu planeta, de Claire Merieau-Sylvie Girardet. Editat per la Conselleria de Medi Ambient. Junta d'Andalusia (1995).

El capítol “Totes i tots fem el món” està basat en el quadern Per preguntar que no quede: Nosaltres creem món. Editat per l'Institut de la Dona, ISCOD, CIDE i FETE-UGT

El conte que apareix en aquest capítol es pren prestat del llibre Cinc cartes, cinc continents. Editat per FETE-UGT i l'Ajuntament d'Alcobendas.

Les coses menudes

Són coses menudes.
No acaben amb la pobresa,
no ens trauen del subdesenvolupament
no socialitzen els mitjans de producció i de canvi,
no expropien les coves d'Alí Bava.
Però potser desencadenen l'alegria de fer,
i la traduïsquen en actes.
I al cap i a la fi
actuar sobre la realitat i canviar-la
encara que siga poquet,
és l'única manera de provar
que la realitat és transformable.

EDUARDO GALEANO

**Als i les mestres del món
que treballen per la pau**

**A les xiquetes i els xiquets del món
que busquen la pau.**

